

Inhoud

Opening en mededelingen	2
3a. De gezinsverzorger (initiatiefvoorstel 100% Groningen, GroenLinks, SP, PvdA, 13 november 2020)	3
3b. Natuurinclusief bouwen (initiatiefvoorstel GroenLinks, Partij voor de Dieren, D66, 24 november 2020).....	6
6. Conformstukken + moties	12
8. Motie vreemd aan de orde van de dag	15
8a. I.h.k.v. Meerjarenprogramma's (collegebrief leefbaarheid)	16
8b. Innovatie en initiatieven Schuldhulpverlening (collegebrief)	33

Voorzitter: B.N. Benjamins (D66)

Aanwezig: de dames C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), A.M.M. Schoutens (GroenLinks), F.T. Folkerts (GroenLinks), I. Jacobs-Setz (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), M. van der Glas (GroenLinks), J.P. Loopstra (PvdA), H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), M. van der Laan (PvdA), T. Rustebiel (D66), J.P. Dijk (SP), P. Rebergen (ChristenUnie), W.I. Pechler (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), A. Sijbolts (Stadspartij), A.J.M. van Kesteren (PVV), S. Bosch (Student & Stad – na installatie)

College: de dames I. Diks (GroenLinks) en de heren R. van der Schaaf (PvdA), P.S. de Rook (D66), P. Broeksma (GroenLinks)

Namens de griffie: J.S. Spier

Opening en mededelingen

00:38:38

Voorzitter: Goedemiddag aan allen. Welkom bij deze bijzondere meningsvormende sessie ter voorbereiding van de gemeenteraadsvergadering van woensdag 27 januari 2021. We beginnen met de mededelingen en de opening. Welkom heb ik u al geheten. We gaan vandaag de agendapunten drie, zes en acht behandelen van de concept-raadsagenda. Dan is er nog een mededeling van wethouder De Rook. Hij heeft verzocht deze mededeling in beslotenheid te doen. Dit verzoek ga ik aan het eind van deze sessie aan u voorleggen. We gaan beginnen met de behandeling van de initiatiefvoorstellen zoals die geagendeerd staan onder punt 3 van de conceptagenda van de raad. Bij de behandeling van de...

00:39:41

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

00:39:43

De heer Sijbolts: Stelt u daarna de agenda vast?

00:39:46

Voorzitter: Ja, die mis ik hier.

00:39:47

De heer Sijbolts: Ja, precies.

00:39:48

Voorzitter: Het viel mij ook op. Mijn excuses. Ik wil u graag verzoeken akkoord te gaan met de agenda zoals ik die heb voorgelegd? Meneer Sijbolts.

00:39:59

De heer Sijbolts: Voorzitter, dan zou ik graag namens de Socialistische Partij en de Stadspartij een ordevoorstel doen en dat gaat over het raadsvoorstel Bestemming binnenstad Grote Markt vaststelling programma van eisen en voorbereidingskrediet inrichtingsplan. Zowel de SP als de Stadspartij houdt evenals vorig jaar van de juiste volgorde der dingen en wij verzoeken de raad om het raadsvoorstel uit te stellen tot na de bespreking van de actualisatie binnenstadsvisie. Wij vinden dat een logische volgorde en wij hopen dat onze collega-raadsleden dat ook vinden en dit zullen ondersteunen. Wie van de andere indieners van de motie wil daar nog iets over zeggen? Het is niet het geval dat iemand daar nog wat over wil zeggen. Zijn er andere partijen die nog iets willen zeggen? Meneer Leemhuis van GroenLinks.

00:40:48

De heer Leemhuis: Ja, dank u wel, Voorzitter. Dit is een beetje herhaling van hoe we het in de commissie ook hebben besproken. Mijn fractie ziet het stuk wel als rijp voor besluitvorming en zou daarom niet in willen stemmen met dit agendaverzoek.

00:41:03

Voorzitter: Zijn er nog anderen die daarover wat willen zeggen? De heer Loopstra.

00:41:06

De heer Loopstra: Ja, ik sluit me aan bij de woorden van de heer Leemhuis.

00:41:09

Voorzitter: Dank u wel, we hebben eerder ook al een inventarisatieronde gemaakt bij het presidium. De heer Rustebiel van D66.

00:41:14

De heer Rustebiel: Wij zijn tegen het agendavoorstel.

00:41:19

Voorzitter: Ja, ik snap wat u zegt, maar even voor de duidelijkheid. U bent tegen de motie. Mevrouw De Wrede van de Partij voor de Dieren.

00:41:33

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Wij steunen het ordevoorstel.

00:41:41

Voorzitter: Ja, u bent dus voor de motie en wil het wel van de agenda halen. Ik kijk nogmaals rond. Ik zie dat iedereen die het woord wilde voeren, het woord heeft gevoerd. Ik constateer dat er een meerderheid is voor handhaving van dit agendapunt. Ik ga er dus vanuit dat wij dit zometeen kunnen bespreken.

3a. De gezinsverzorger (initiatiefvoorstel 100% Groningen, GroenLinks, SP, PvdA, 13 november 2020)

00:41:41

Voorzitter: Dan ben ik bij de initiatiefvoorstellen. Daar wilde ik net al iets over zeggen, want bij de behandeling van het initiatiefvoorstel is de volgorde van sprekers uiteraard eerst de overige fracties, daarna het college en vervolgens is het woord aan de indienende fracties en dan is het klaar. We hebben deze initiatiefvoorstellen al eerder in de commissie of in de mening vormende sessies met elkaar besproken. Er is al van alles over uitgewisseld, dus ik wil u verzoeken uw woordvoering niet nog eens over te doen. We beginnen bij het eerste initiatiefvoorstel dat is de Gezinsverzorger. Dat voorstel is ingediend door de fracties van 100% Groningen, GroenLinks, SP en Partij van de Arbeid. Wie van de niet indienende fracties mag ik hierover het woord geven? De heer Van Kesteren van de PVV gaat uw gang.

00:42:57

De heer Van Kesteren: Ja, dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, dit initiatiefvoorstel daar zijn we heel tevreden over, kleinschaligheid, niet op afstand, zonder bureaucratie. We zijn heel enthousiast en ook het enthousiasme van de wethouder, met name het college hierover, daar zijn we ook heel erg positief over. Dank u wel.

00:43:13

Voorzitter: Dank u wel, heer Van Kesteren. Andere die hierover nog het woord zouden willen voeren? Anders dan wat er in de commissie is gezegd. Ik zie hier geen handen en ik zie tot op heden ook geen digitale handen dan gaan we...

00:43:30

Mevrouw Paulusma: Voorzitter?

00:43:32

Voorzitter: Mevrouw Paulusma, hoorde ik dat goed?

00:43:34

Mevrouw Paulusma: Ja, ik had een handje opgestoken, digitaal. Mag ik het woord?

00:43:43

Voorzitter: Ja, gaat uw gang.

00:43:44

Mevrouw Paulusma: Dank u wel, Voorzitter. Wij hebben het vorige week ook al gezegd, namens de fractie van D66. Wij zijn heel blij met het voorstel. We hopen dat de tekst die we allemaal als toevoeging gekregen hebben van mevrouw Woldhuis ook aangevuld wordt of beaamd wordt door het college zometeen in de beantwoording. Dan zijn wij, zolang het budget centraal blijft, ook een groot voorstander van wat er nu voorligt. Dank u wel.

00:44:07

Voorzitter: Mijn excuses dat ik uw digitale hand niet heb opgemerkt daarnet, maar dat komt doordat die niet meer boven aan de lijst terechtkomt. Dat is een wijziging in het programma. De heer Sijbolts.

00:44:17

De heer Sijbolts: Dank u wel, Voorzitter, ik sluit me graag aan bij het verhaal van mevrouw Paulusma van D66.

00:44:24

Voorzitter: Dank u wel. Anderen die hierover nog het woord willen voeren? Ja, de heer Brandsema van de ChristenUnie.

00:44:32

De heer Brandsema: Dank, Voorzitter. Mijn fractie sluit zich ook aan bij de woorden van mevrouw Paulusma.

00:44:37

Voorzitter: Dan gaan we naar de heer Boter van de VVD.

00:44:40

De heer Boter: Dank u wel, meneer de voorzitter. Wij zijn positief over de plannen die voorliggen ook met de aanvullingen die de wethouder heeft gedaan. Voor het overige sluit ik me aan bij mevrouw Paulusma.

00:44:51

Voorzitter: Hartelijk dank. Anderen dan nog? Dat is niet het geval dan gaan wij naar wethouder Diks.

00:45:02

Mevrouw De Wrede: Dank u wel, Voorzitter. Fijn dat ook eigenlijk unaniem in deze raad, de rol en de zin van een gezinsverzorger in gezinnen met ingewikkelde problematiek, gezien wordt. Wij zullen dat

natuurlijk met liefde gaan uitwerken. Ik denk dat het goed is ... Ik heb u in de bespreking in de commissie ook aangegeven dat de WIJ momenteel natuurlijk onder grote druk staat. Er zijn meer vragen die aan hen worden gesteld. Er zijn ook complexere vragen, dus ze hebben het heel erg druk. Ik stel me voor dat ik op korte termijn naar u toe kom met een mededeling of memo – ik kan maar niet onthouden hoe dat hier heet – over hoe we het precies gaan uitwerken. Zodat we ook goed contact kunnen zoeken en onderzoeken met de WIJ, hoe we dit dan gaan inrichten. Dat we in die memo dan aangeven op welke termijn u uitwerking van dit voorstel tegemoet mag zien en wat de brede kijk is die we met elkaar op de gezinsverzorging willen hebben. Ik denk dat dat de handigste route is om dit in te vullen. Ook vind ik het met name heel fijn dat we, door deze oplossing te koppelen aan de plannen van de WIJ met de gezinscoaches, ook echt op korte termijn dit kunnen gaan uitvoeren. Ik denk dat dat van belang is, vooral ook gezien het belang dat u als raad aan dit onderwerp hecht.

00:46:30

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Diks. Dan gaan we naar de fractie van 100% Groningen, mevrouw Woldhuis.

00:46:43

Mevrouw Woldhuis: Dank u wel, Voorzitter en dank ook voor alle steun die we hebben gekregen van alle fracties en de fijne samenwerking ook tussen alle fracties. Dank daarvoor dat is altijd fijn en mooi om te horen. Als initiatiefnemers hebben wij ook gesproken met elkaar en ook geluisterd naar jullie inbreng en wij zijn heel blij met het voorstel zoals het voor ons ligt. Wij hebben nadrukkelijk gevraagd om professionals. Het college heeft natuurlijk ook gezegd: wij willen daarnaast op eigen initiatief met vrijwilligers gaan starten. Dat vonden wij prima, maar wij hebben nadrukkelijk wel om professionals gevraagd en hoe de uitvoering dan aan sich gaat zijn daar komt u op terug en daar zien wij reikhalzend naar uit. Dan willen wij graag nog om een andere toezegging vragen en dat gaat met name over het onderwijs. We merken dat er ontzettend veel tekorten zijn in de zorg en in het hele sociale domein en wij willen graag aan de wethouder een toezegging vragen om te kijken hoe het kan dat de aansluiting mist voor opgeleide mensen. Hoe het kan dat vraag en aanbod op dit moment niet goed aansluiten? Daar willen wij graag een reactie op van de wethouder.

00:48:07

Voorzitter: Ja, maar mevrouw Woldhuis nu heb ik u net de volgorde der dingen uitgelegd.

00:48:11

Mevrouw De Wrede: Ja.

00:48:11

Voorzitter: Dit kan dus niet, want u bent als indienende fracties als laatste aan het woord. Ik kan niet nog een keer naar de wethouder terug.

00:48:20

Mevrouw Woldhuis: Oké en nu?

00:48:22

Voorzitter: Dan kunt u dus om een toezegging vragen en dan wordt alleen de toezegging niet beantwoord.

00:48:30

Mevrouw Woldhuis: Ja, oké dat vind ik goed.

00:48:31

Voorzitter: Voor de mensen thuis, de wethouder kijkt positief.

00:48:39

Mevrouw Woldhuis: Dank u wel, Voorzitter. Dat was het denk ik wel. Dank u wel.

00:48:45

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Folkerts van GroenLinks.

00:48:55

Mevrouw Folkerts: Ja, dank u wel Voorzitter. Inderdaad, nogmaals dank voor alle positieve reacties vanuit alle fracties. We zijn heel erg blij dat het college dit ook zo omarmd en dat er nu dus toch een route gevonden is, – inderdaad budgetneutraal zal ik er nog even aan toevoegen – waarvoor alle seinen op groen staan om hier nog dit jaar met professionals mee te beginnen, zodat we richting 2022 breed, deze veel meer praktische vorm van steun geven aan gezinnen kunnen gaan uitrollen in de hele gemeente Groningen. Dank u wel.

00:49:31

Voorzitter: Ik dank u wel, mevrouw Folkerts. Dan kijk ik naar de SP. De heer Koks, denk ik. De heer Dijk doet het. De heer Dijk.

00:49:40

De heer Dijk: Dank u wel, Voorzitter, heel kort. Het college komt nog met een uitwerking, maar volgens mij is er ontzettend breed draagvlak in deze gemeenteraad hiervoor en dat vind ik wel tof. Ik vraag me nu ook eigenlijk af, hadden we dat niet eerder kunnen doen? Goed, volgens mij heeft de heer Koks hier samen met veel andere partijen hard aan gewerkt en wij zijn heel benieuwd naar de uitwerking. Voor de SP is wel echt een voorwaarde dat het om betaalde krachten gaat, maar dat is u allemaal bekend.

00:50:07

Voorzitter: Dank u wel en dan tot slot de fractie van de Partij van de Arbeid, mevrouw Van der Weele.

00:50:13

Mevrouw Van der Weele: Dank u wel, Voorzitter. Ik zou bijna zeggen, ik heb er heel weinig meer aan toe te voegen, behalve dat ik ook heel blij ben met alle steun van de fracties en de inzet van de wethouder om heel creatief met de organisaties te kijken hoe we dit kunnen oplossen. We zien vol vertrouwen uit naar de uitwerking en vooral om te kijken hoe dit een goede preventieve maatregel kan zijn voor gezinnen met complexe problemen en ter voorkoming van zwaardere jeugdzorg.

00:50:45

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weele. Dan mag u vanavond stemmen over dit initiatiefvoorstel.

3b. Natuurinclusief bouwen (initiatiefvoorstel GroenLinks, Partij voor de Dieren, D66, 24 november 2020)

00:50:55

Voorzitter: Dan gaan we nu naar het volgende initiatiefvoorstel Natuurinclusief Bouwen en dat is ingediend door de fracties van GroenLinks, de Partij voor de Dieren en D66. We gaan eerst weer naar

de andere fracties en dan de indienende partijen. Welke fractie wil hierover nog iets zeggen? De heer Van Kesteren, voorzichtig.

00:51:20

De heer Van Kesteren: Sorry, ik was even met iets anders bezig. Het gaat over natuurinclusief ... Ja, mooi, daar heb ik wel iets over te zeggen. Nee, maar dat is ook wel iets vreselijks wat hier gebeurt, Voorzitter. Voorzitter, het stimuleren van groen en natuurinclusief bouwen, als dat stimuleren is, faciliteren wellicht, dan heeft dat onze goedkeuring. Zodra dat beleid echter verandert in dwang en repressief beleid, Voorzitter, dan is dat voor ons toch een opmaat tot een dictatuur. Zoals u weet, is onze partij voor vrijheid en de vrijheid staat al in de naam van onze partij dan zullen wij daar altijd stelling tegen nemen. Dat is toch even wat ik op wil merken dat we niet beleid moeten maken wat leidt tot dwang voor onze inwoners, want dan zijn we verkeerd bezig. Dank u wel.

00:52:25

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van Niejenhuis.

00:52:32

De heer Niejenhuis: Ik ben inderdaad wel geneigd om te reageren, Voorzitter. Dank u, maar ik wilde eigenlijk een korte stemverklaring afleggen.

00:52:41

Voorzitter: Dat mag ook. Voor de woordvoering, gaat uw gang.

00:52:44

De heer Niejenhuis: Dank u wel. Wij staan hier heel positief tegenover, Voorzitter en wij danken ook de initiatiefnemers voor het maken van dit voorstel. Wij denken dat het een ontzettend goed idee is om in de bestaande stad en ook in nieuwe wijken, waar we woningen gaan realiseren, meer natuurinclusief te bouwen. Dat is goed voor ons allemaal, voor mens en dier en wij kijken ernaar uit dat het college dit gaat oppakken en uitvoeren.

00:53:12

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er dan nog andere fracties? De heer Dijk van de SP.

00:53:17

De heer Dijk: Ja, voorzitter, ik heb lang nagedacht en overlegd met de heer Brandenburg over hoe we op dit initiatiefvoorstel nu een tweede keer moeten reageren. Het zijn namelijk prima teksten daar is niets mis mee. Dat is het probleem ook niet, maar we zien totaal geen noodzaak voor dit initiatiefvoorstel. Alles wat erin staat, gebeurt al en zit in de pijpleiding. Naar de mening van de SP, alles wat hier staat gebeurt al. Het is heel sympathiek en heel leuk. Ik vind het ook mooi als partijen initiatiefvoorstellen schrijven, maar dan moet het wel een beetje inhoud hebben en de boel willen veranderen. Daarmee is het voorstel volgens de SP-fractie volledig overbodig en is dit ook mijn stemverklaring en gaan we om die reden tegen stemmen.

00:53:58

Voorzitter: Dank u wel, meneer Dijk. De heer Sijbolts van de Stadspartij.

00:54:01

De heer Sijbolts: Ja, dank u, Voorzitter. Ik kan de woorden van de heer Dijk op zich wel volgen, het lijkt overbodig, alleen heeft de Stadspartij bij het voorjaarsdebat ook al geconstateerd dat veel beleid en ambities die in het coalitieakkoord staan, vooral woorden blijven en weinig daden. Dan ga ik misschien wat kort door de bocht, maar wij hebben – en zo heb ik het vorige week ook naar voren

gebracht – het idee dat de partijen die dit initiatiefvoorstel indienen dit juist prominenter op de agenda willen zetten. Daar zijn wij op zich voorstander van, omdat zeker ook hittestress een probleem is in Groningen. We zien ook dat veel nieuwe bouwprojecten te weinig groen omvatten en daar leveren wij graag een extra bijdrage aan. De heer Van Kesteren wees op een aantal bezwaren die wij op zich ook wel delen. Alleen wij zien dit voorstel niet zover gaan dat wij straks inwoners gaan verplichten om meer belasting te gaan betalen of dat het college belasting gaat heffen op het vergroenen van de woonomgeving, dus wij...

00:55:01

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Dijk.

00:55:03

De heer Dijk: Ja, noem me dan één voorstel, meneer Sijbolts, waarbij het college zijn uiterste best doet om niet natuurinclusief te gaan bouwen? Eén voorstel wat u de laatste tijd bent tegengekomen, waarbij de raad niet zijn best heeft gedaan om het te corrigeren. Bij het Reitdiep was er een voorstel en daar heeft de raad, volgens mij, ingegrepen en heeft aan de handrem getrokken: u moet doen wat u heeft opgeschreven en dan gebeurt dat vervolgens ook. Of heeft u een voorstel dat u zegt, er is een patroon, waarin ik zie dat het college het echt niet doet?

00:55:30

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

00:55:30

De heer Sijbolts: Ja, dat hebben we vorige week, Voorzitter, ook genoemd. De Stadspartij houdt niet zo van projectontwikkelaars die de gemeente gebruiken als een exotische speeltuin, want wij zien juist heel veel bouwprojecten, bijvoorbeeld aan de Van Ketwich Verschuurlaan Project Q, waar juist veel meer groen kan worden toegevoegd. Wij zien dus liever projectontwikkelaars die op het gebied van groen en natuur extra dingen toevoegen, in plaats van de stad als exotisch tuin gaat gebruiken. Daar komt bij, Voorzitter, dat wij het liever vooraf vastleggen in plaats van dat we achteraf van onze inwoners te horen krijgen dat er van alles mist. Het gaat ten koste van onze groene omgeving en dat kun je volgens mij beter vooraf regelen dan achteraf. We weten namelijk allemaal hoe het gaat. Als we dat achteraf moeten doen dan is er geen ruimte meer. Dan kunnen wij en ook de SP daar wel op wijzen, maar dan heeft de projectontwikkelaar alles al dichtgetimmerd.

00:56:22

Voorzitter: Heel kort, de heer Dijk nog.

00:56:23

De heer Dijk: Voorzitter, maar al die dingen gebeuren toch met steun van de partijen die dit voorstel indienen. Ik ben het dus helemaal eens met uw kritiek. Echt waar, u heeft echt een punt, vooral ook bij het project wat u noemt, maar vervolgens ontstaat er wel steun in deze gemeenteraad om die plannen door te voeren, ondanks uw bezwaren en ondanks dat u zegt dat er meer groen aan toe kan worden gevoegd. Alleen die partijen steunen vervolgens het voorstel om dit te gaan bouwen zonder dat het volledig natuurinclusief of groen is. Dan moet u daar toch iets aan doen, want dit is voor de zoveelste keer hetzelfde verwoorden en opschrijven.

00:56:52

De heer Sijbolts: Ja, dat ben ik met de heer Dijk eens. Overigens zijn dat niet alle partijen, want volgens mij geldt die opmerking niet voor de Partij voor de Dieren. We weten allemaal hoe het werkt

in een coalitie, denk ik, u ook. U beter dan ik zelfs. Ja, dat is heel spijtig en dat zou anders moeten. Zoals ik eerder heb gezegd, zie ik het als dat deze twee coalitiepartijen iets repareren wat blijkbaar niet goed is. Het doel steunt de Stadspartij en de Partij voor de Dieren, – excuses aan mevrouw De Wrede – die ambitie steunen wij. Wij hebben ook in ons verkiezingsprogramma staan: "Groenste gemeente van Nederland", geloof ik of ter wereld is misschien nog beter. In elk geval en er stond iets in over dat ... Nu, dat ben ik even kwijt. We zijn positief, maar we zullen wel heel erg goed kijken wat de uitwerking van het voorstel gaat worden. Het mag niet ten koste gaan van onze inwoners en dat zij hogere lasten moeten gaan betalen.

00:57:46

Voorzitter: Dan gaan we naar de heer Ubbens van het CDA. Meneer Ubbens, ik ging ervan uit dat het voor de woordvoering was. Ja, klopt door het moment van het handje. Meneer Ubbens van het CDA.

00:57:57

De heer Ubbens: Ja, dank u Voorzitter. Ja, eigenlijk kan ik me aansluiten bij zowel de SP-fractie als de fractie van de Stadspartij. Wij begrijpen de kritiek van de SP, alleen wij zien dat niet als reden om nu uiteindelijk tegen te stemmen. Wij zien eigenlijk ook dat hier meer een motie voorligt die het college oproept nog wat vaart te zetten achter de ambitie die zij al hebben uitgesproken in het collegeprogramma en dat hebben de partijen dan in een initiatiefvoorstel gegoten. Wij zien ook wel een aantal bezwaren tegen een aantal dingen die in de bijlage zitten, maar in de besluitpunten zien wij niet zo veel bezwaren. Ik vind ook goed dat in de besluitpunten staat dat met bouwbedrijven en projectontwikkelaars om de tafel wordt gegaan om te kijken om een gezamenlijk akkoord te sluiten hierover, zodat er ook aandacht is voor bouwvolumes. Daar laat ik het bij.

00:58:50

Voorzitter: Dank u wel, meneer Ubbens. Anderen dan nog die het woord willen voeren? Meneer Bosch, Student en Stad.

00:58:59

De heer Bosch: Ja, ik kan in grote delen wel aansluiten bij de woordvoering van het CDA, met daarbij nog als toevoeging dat voor ons natuurlijk veel en goedkoop bouwen altijd nog wel hoog op het prioriteitenlijstje zou moeten staan. Dank u wel.

00:59:12

De heer Bosch: Dank u wel, heer Bosch. Andere partijen dan de niet-indienende partijen nog? Dat lijkt niet. Er lijkt verder geen behoefte. Dan gaan wij naar het college bij monde van wethouder Van der Schaaf.

00:59:25

De heer Van der Schaaf: Ja, dank u, Voorzitter. Op zich goed om even kort aan te geven waarom wij als college ook positief zijn over dit initiatiefvoorstel vanuit drie partijen uit de raad. Ik denk dat het goed is om aan te geven dat natuurinclusief bouwen niet hetzelfde is als natuur, hoewel het wel in elkaars verlengde ligt, maar niet hetzelfde is als natuurinclusieve ruimtelijke ordening. Dat zit op het niveau van waar ga je bouwen zodat dat je zoveel mogelijk groen en natuur spaart. Vervolgens natuurinclusieve stedenbouw, hoe zet je de gebouwen neer in de omgeving dat het de natuur zoveel mogelijk faciliteert. Dit gaat primair over, als je gaat bouwen dat je dat op zo'n manier doet door technieken te gebruiken, zaken te integreren, zodat als je ingrijpt in de ruimtelijke omgeving je zo veel mogelijk de natuur beschermt. Sterker nog, dat je de biodiversiteit die er al is eigenlijk vergroot. Dat kan heel goed samengaan met stedelijke ontwikkeling. Dat is een ambitie die in het

coalitieprogramma staat. Ik constateer als college dat dat bij sommige projecten dat heel goed lukt, maar dat het nog niet volledig is ingeburgerd in onze bouwcultuur in Groningen. Wat deze drie partijen doen is zeggen tegen het college: we zien best wel dat er een paar goede dingen zijn, maar we vinden eigenlijk dat u te weinig vaart maakt, dus de inhoud is prima, maar het moet sneller, beter. Ze geven er ook een aantal inhoudelijke richtingen aan en die worden in het initiatiefvoorstel neergelegd. Ik vind dat dus niet een gele kaart voor het college, maar wel een gezonde duw in de rug. Zo hebben we het ook bekeken. We hebben er ook op gereageerd en we hopen dat u het met ons eens bent dat we aan de hand van een regeling – dat zou het Haagse puntensysteem kunnen zijn, maar dan op het Groningse manier – invulling kunnen geven aan één van de belangrijke doelen van dit mooie initiatiefvoorstel. Ook dus mijn complimenten en wat het college betreft, kunt u dit met zo groot mogelijke meerderheid aannemen. Dat is een stemadvies.

01:01:16

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Van der Schaaf. Dan gaan we naar de indieners, de fracties van GroenLinks, de Partij voor de Dieren en D66. We beginnen bij GroenLinks, de heer Sietsma.

01:01:26

De heer Sietsma: Dank u wel, Voorzitter. Een korte reactie, want de discussie in de commissie wordt weer een keertje overgedaan. De zaken die in de bijlage staan zijn uiteraard bedoeld als inspiratie en niet om nu allemaal letterlijk door te voeren, dus de angst van de PVV dat wij allerlei dwangmaatregelen willen gaan opleggen, lijkt mij onterecht. Ik zou zeggen, wacht de uitwerking van het college even af voor de precieze regeling. Richting de SP, reagerend op het debatje tussen de SP en de Stadspartij, is eigenlijk de hoofdvraag, wat voegt dit toe? Daar heeft de wethouder al iets over gezegd. Wat het met name toevoegt is, maak nu eens een beetje vaart, want het duurt ons te lang. Echter ook wat de wethouder zei, houd ook bij concrete bouwprojecten daadwerkelijk rekening met een groene aanpak van het gebouw zelf en de directe omgeving van het gebouw. Het gaat dus niet alleen om het sparen van bomen die er al stonden of het compenseren van natuur die verdwijnt, – dat is ook allemaal van belang – maar echt om het toevoegen van biodiversiteit. Dat is een uitspraak, waarvan ik het belangrijk vind dat de raad die gaat doen. Dat is ook een uitspraak die niet eerder is gedaan en ook niet in het collegeakkoord, als zodanig, is verwoord. Ik denk dat ik daarmee voldoende heb gereageerd op het debat van zojuist.

01:02:50

Voorzitter: Dank u wel, meneer Sietsma. Dan gaan we naar mevrouw De Wrede van de Partij voor de Dieren.

01:02:55

Mevrouw De Wrede: Dank u wel, Voorzitter. Heel kort, want er is eigenlijk al voldoende gewisseld zowel vandaag als in de commissie. De Partij voor de Dieren is heel blij met de samenwerking die we gehad hebben met GroenLinks en D66. Dat was hartstikke leuk en heeft geleid, denk ik, tot een heel mooi voorstel. We zijn ook blij met de steun die we van het college krijgen voor dit voorstel en het is inderdaad bedoeld als een duw in de rug van wat in principe al in de coalitieafspraken lag, maar wat ons te langzaam ging. Ik heb daar op dit moment...

01:03:31

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Dijk.

01:03:34

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, je zou toch verwachten bij een partij voor de dieren dat dit corebusiness

is en dat, als je het hebt over een plan-b of over alle grote woorden die u altijd heeft over natuur, groen, dierenwelzijn noem maar op. Is dit dan echt hetgeen waarom uw partij in deze gemeenteraad zit om met coalitiepartijen zo een initiatiefvoorstel in te dienen? Wat een soort duw in de rug is? Bent u hier dan echt tevreden mee? We mogen toch iets meer verwachten van de Partij voor de Dieren, of niet?

01:04:07

Mevrouw De Wrede: Voorzitter, je maakt als Partij voor de Dieren natuurlijk voortdurend een afweging tussen aan de ene kant wat men wel noemt exclusieve politiek en aan de andere kant ook politiek, waarmee je daadwerkelijk iets wilt bereiken en concretiseren in de niet-virtuele maar fysieke wereld, zeg maar. Met dit voorstel hebben wij veel samengewerkt met de ambtenaren en met het college en we denken dat er hiermee echt concrete afspraken liggen, waardoor we iets kunnen veranderen. Inderdaad, zijn we daarom heel trots op dit voorstel en zijn we daar erg blij mee. Ik wilde nog maar...

01:04:51

De heer Dijk: Dan constateer ik dat een partij als de SP, wiens corebusiness het niet alleen is om over groen en dieren te gaan, een stuk verder gaat dan de Partij voor de Dieren, als het gaat over het beschermen en het bouwen met groen en natuurinclusiviteit. Wij gaan dus verder dan de Partij voor de Dieren. Dat constateer ik hiermee, want u bent er heel blij en tevreden mee en vindt het goed zo.

01:05:13

Mevrouw De Wrede: Daar ben ik dan heel benieuwd naar, meneer Dijk, want voorlopig heb ik nog geen voorstel of motie van uw hand in die richting gezien.

01:05:22

Mevrouw De Wrede: Ik zal nog een laatste ding toevoegen: ja, wij zijn heel erg blij met dit voorstel, waarmee eigenlijk, behalve de dieren natuurlijk ook vooral de laagste inkomensgroepen in onze gemeente worden bediend, omdat met name dat de groepen zijn die last hebben van klimaatstress en de hitte die er aan zit te komen. Ja, dat was het eigenlijk. Dank u wel.

01:05:54

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we nog naar de fractie van D66, de heer Rustebiel.

01:05:58

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel Voorzitter. Even nog een korte reactie op het debatje wat er net was: het gebeurt al versus het gebeurt niet. Het gebeurt in die zin dat het in de beleidsdocumenten van het college goed opgeschreven staat, het coalitieakkoord en leefkwaliteitsplannen. Alleen hier komen soms projecten voorbij, waarvan wij zeggen daar had eigenlijk iets meer aandacht voor mogen zijn. De heer Ubbens wierp in de commissie de vraag op: ja, dan kunt u die projecten toch tegenhouden? Mijn fractie houdt liever niet een zonnepark of een woningbouwproject tegen, terwijl we weten dat we te weinig woningen hebben, terwijl we weten dat we die energie voorraad moeten verduurzamen. Wij willen graag dit dus aan de voorkant goed regelen, zodat we niet in een positie komen dat we dit soort dingen moeten blokkeren. Wij zijn benieuwd hoe die bestemmingsplannen er straks uit gaan zien naar aanleiding van dit initiatiefvoorstel, want daar gaat het natuurlijk uiteindelijk om.

01:06:41

Voorzitter: Dank u wel, de heer Rustebiel. Dan is daarmee de beraadslaging over het initiatiefvoorstel voltooid. U heeft uw mening kunnen geven en u mag vanavond hierover een besluit nemen.

6. Conformstukken + moties

01:06:50

Voorzitter: We zijn bij het volgende agendapunt aan gekomen, dat zijn de conform plus motiestukken onder punt 6. We beginnen daarbij zometeen bij de hoofdienders die hun motie toelichten en dan kunnen overige fracties eventueel een verhelderende vraag stellen. Het college zal daarna reageren en dan heeft de indiener eventueel nog gelegenheid voor een reactie. Eén van die moties, die hebben wij al geprobeerd in stemming te brengen, is afgewezen. We gaan dus naar motie drie van de SP en de Stadspartij 'Er moet wat te kiezen zijn'. Ik weet niet in welke volgorde u dat wilt bespreken. Eerst de SP? De heer Dijk.

01:07:26

De heer Dijk: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, het is natuurlijk een motie een beetje in het verlengde van de motie om dit raadsvoorstel en de besluitvorming daarover uit te stellen. Wij vinden in ieder geval dat als het om de Grote Markt gaat dat er dan drie varianten moeten worden uitgewerkt, zodat de gemeenteraad ook echt iets te kiezen heeft. Dat doen wij bewust, omdat wij zien dat al die projecten in de binnenstad zoveel samenhang met elkaar hebben. Als je nu bepaalde keuzes maakt voor de Grote Markt dan heeft het ook heel veel invloed en gevolgen voor andere projecten in de binnenstad en daarom dienen wij dit voorstel in. We zijn benieuwd hoe andere partijen hierover denken.

01:08:05

Voorzitter: De Stadspartij dan.

01:08:07

De heer Sijbolts: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik kan mij grotendeels aansluiten bij de woorden van de heer Dijk. Oorspronkelijk was ingezet op vijf miljoen. Dat eisenpakket gaat nu naar 15 miljoen. U kent de Stadspartij, wij zijn nooit een groot voorstander van zulke hoge overschrijdingen. De Stadspartij ziet al jarenlang heel veel miljoenen gaan naar: Nieuwe Oosterpoort 221 miljoen, Vrijdag 37 miljoen. Ik zal niet mijn hele standaard lijstje verder gaan afdraaien, maar als we dan vorige week een bijeenkomst hebben over de verhoging van de sporttarieven waar het gaat om veel partijen die vragen om extra geld voor sport, daar draaien we elk dubbeltje om, het liefst tien keer en een paar ton extra dat lukt dan niet. De Stadspartij maakt dan een andere keus, liever niet dit en wel geld naar bijvoorbeeld sport of het afschaffen van hondenbelasting. Zo kan ik nog een uur doorgaan, maar zoveel tijd krijg ik niet van de voorzitter, dank u wel.

01:09:01

Voorzitter: Dank u wel, heer Sijbolts. Zijn er dan nog andere fracties over deze motie? Ja, ik zie de heer Pechler van de Partij voor de Dieren.

01:09:08

De heer Pechler: Ja, dank Voorzitter. Wij dienen deze motie ook mede in. Zoals ik ook tijdens de meningsvormende ronde aangaf vinden wij op zich de plannen er heel goed uitzien, maar voor zo een prijskaartje wordt het wel heel veel. Zeker met het oog op wat er nog allemaal in het potje van de binnenstad zit en wat er nog allemaal moet gebeuren, lijkt het ons goed dat er wat te kiezen valt en er ook goedkopere opties zijn.

01:09:27

Voorzitter: Excuses, meneer Pechler, ik had niet in de gaten dat uw partij mede-indiener was. De heer Leemhuis van GroenLinks.

01:09:36

De heer Leemhuis: Ja, dank u wel, Voorzitter. Zoals ook in de commissie is gewisseld zullen wij hier niet voor deze motie stemmen. Wij zijn tevreden met hoe het college het voorstelt. Er zal een overzicht komen van de mogelijkheden en mijn fractie is bereid om nu al een inrichtingsplan te maken voor de Grote Markt, omdat we het een belangrijk project vinden. Dan kunnen we straks dat in nadere samenhang wel bespreken als de hele herziening binnenstadsvisie eraan komt. Geen steun vanuit GroenLinks voor deze motie.

01:10:06

Voorzitter: De heer Van der Pol van de VVD.

01:10:08

De heer Van der Pol: Dank u wel, Voorzitter. Ook de VVD heeft wat twijfels over het enorme bedrag van 15 miljoen. We gaan er vanuit dat als het plan van eisen voor minder gerealiseerd kan worden dat ook zal gebeuren. Ik had nog wel een vraag aan de indieners. Denken zij niet dat de motie het plan alleen maar duurder kan maken, als er drie verschillende varianten worden uitgewerkt? De wethouder heeft tijdens de behandeling van het stuk eerder deze maand ook al aangegeven dat er mogelijkheden zullen zijn voor de raad om bij de uiteindelijke besluitvorming in november nog keuzes te maken en daarmee eventueel miljoenen te besparen. Misschien dat de wethouder nog iets nader kan specificeren aan welke keuzes wij dan moeten denken? Dank u wel.

01:10:50

De heer Van der Pol: Dank u wel, u hebt een interruptie van de heer Dijk en ik ben benieuwd hoe die interruptie gaat plaatsvinden.

01:10:56

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, het is een soort vraag aan de indieners van de VVD-fractie.

01:11:00

Voorzitter: Het is wel de tijd van de VVD en het is niet handig om daar weer een wedervraag uit te vragen, zeg maar. Hij vroeg nader uit aan de wethouder, dus ik denk dat het verstandig is om het daar te laat. We gaan naar mevrouw Moorlag van de ChristenUnie.

01:11:18

Mevrouw Moorlag: Ja bedankt, Voorzitter. De ChristenUnie vindt het ook belangrijk dat er inzichtelijk wordt gemaakt welke kosten nodig zijn bij de ontwikkeling van de Grote Markt. We vinden het niet nodig om hier drie opties voor uit te werken. We zouden het gesprek graag breder voeren naar aanleiding van de verwachte kosten. We denken dat we dan inhoudelijk tot een beter gesprek komen dan wanneer we een aantal uitgewerkte opties gaan bespreken. Dank u wel.

01:11:41

Voorzitter: Dank mevrouw Moorlag. Dan gaan we eerst naar 100% Groningen, mevrouw Woldhuis.

01:11:48

Mevrouw Woldhuis: Dank u wel, Voorzitter. Met betrekking tot de kosten kunnen wij ons voorstellen dat er een kritische noot bij wordt gezet, dus wij zullen de motie straks steunen. Wij hebben ook nog

twee andere dingen, waar we graag een toezegging van willen van de wethouder. Ten eerste met betrek tot het Peerd. Daar hebben we vorige keer in de commissie wat over gezegd.

01:12:09

Voorzitter: We bespreken hier de motie. We bespreken hier niet meer het stuk.

01:12:15

Mevrouw Woldhuis: Ja, maar ik heb dit zo met de wethouder...

01:12:16

Voorzitter: Dat weet ik, maar we bespreken de motie.

01:12:21

Mevrouw Woldhuis: Ja, dat snap ik, maar ik wil graag om een toezegging vragen.

01:12:24

Voorzitter: U vraagt toezeggingen op momenten dat dat eigenlijk niet meer kan.

01:12:27

Mevrouw Woldhuis: Wanneer zou dat dan wel nog kunnen, Voorzitter?

01:12:29

Voorzitter: Dat had u vorige keer in de commissievergadering, in de meningsvormende sessie moeten navragen. Ja, sorry dat is de volgorde van de dingen. We bespreken hier de motie. Als er geen motie lag dan bespreken we dit niet meer, dan was dit conform.

01:12:50

Mevrouw Woldhuis: Ja.

01:12:50

Voorzitter: Het is een conform stuk met een motie. We bespreken nu de motie, dus daar kunt u op ingaan. U kunt geen toezeggingen meer op andere dingen uitvragen.

01:12:56

Mevrouw Woldhuis: Dan had ik een discussie moeten aanvragen? Oké, maar mag ik dat dan al wel gaan doen, Voorzitter? Of niet? Mag ik nu mijn verhaal afmaken?

01:13:07

Voorzitter: U mag uw verhaal afmaken.

01:13:09

Mevrouw Woldhuis: Ja, oke, dank u wel. Met betrekking tot het Peerd: wij zien geen politieke meerderheid voor verplaatsing naar de Grote Markt. We vragen wel om een toezegging voor een betere locatie rondom het station in het gras. Het tweede wat wij willen toelichten met betrekking tot het stuk, is een toezegging of er ook een kunstwerk, een echt nieuw icoon van Groningen, een soort eyecatcher kan komen. Bijvoorbeeld, ik fietste vanmorgen hiernaartoe en als ik dan zo een 050-icoon zie dan denk ik: wow, hoe tof zou het zijn als we een groot citymarketing-achtig icoon, midden op of ergens rondom de Grote Markt zouden kunnen krijgen. Iets waar iedereen mee op de foto gaat et cetera. Die twee dingen wilde ik dus even toelichten. Echt een nieuw kunstwerk voor de Grote Markt.

01:13:53

Voorzitter: We gaan naar de heer van Niejenhuis van de Partij van de Arbeid.

01:13:57

De heer Niejenhuis: Dank Voorzitter. Wij sluiten ons korthedshalve bij de woordvoering van GroenLinks aan.

01:14:02

Voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar meneer Ubbens van het CDA.

01:14:06

De heer Ubbens: Ja, dank Voorzitter. Ja, dat kunnen wij ook doen. Volgens mij zijn alle toezeggingen over de financiën al gedaan door de wethouder. Er zijn straks nog keuzemogelijkheden uiteindelijk. Volgens mij is het ook zo dat de Grote Markt wel één van de belangrijkste onderdelen van onze binnenstad is, dus daar moet zeker een plan voor worden uitgewerkt. Of we uiteindelijk voor zullen stemmen hangt natuurlijk af van de financiën. Dat zien we wel aan het eind van dit jaar.

01:14:34

Voorzitter: Dan zag ik een hand van de heer Van Kesteren van de PVV.

01:14:36

De heer Van Kesteren: Ja, dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, de binnenstad, groene verblijfsruimte pur sang daar is iets voor te zeggen, maar wij vinden het belangrijk dat het vooral een aantrekkelijk winkelgebied is waar mensen samen komen. Een goed winkelaanbod en horecavoorzieningen, alles in balans. Dat is een pleidooi wat ik houd. Dat betekent dus dat je een breed winkelaanbod stimuleert, waaronder ook een exclusief winkelaanbod zodat veel mensen van buitenaf naar de stad komen. Daar hoort zeker ook bij goede verbindingen, toegangswegen en ook parkeergelegenheid.

01:15:16

Voorzitter: Meneer Van Kesteren, zou ook u zich tot de motie willen beperken?

01:15:19

De heer Van Kesteren: Dat is eigenlijk wat ik wil aangeven met een balans brengen in de inrichting van die binnenstad. Het is nu te eenzijdig is en dat je dat geld ook verantwoord moet uitgeven en de plannen die de PVV daarvoor heeft kosten beduidend minder. Dat wil ik toch even heel duidelijk stellen, dus dat wilde ik toch even gezegd hebben, Voorzitter. Dank u wel.

01:15:43

Voorzitter: Ik dank u wel voor uw woorden. Dan gaan we naar de heer Bosch van Student en Stad.

01:15:45

De heer Bosch: Korthedshalve sluit ik me ook aan bij de woordvoering van GroenLinks.

01:15:49

Voorzitter: Ik dank u wel. U mag vanavond over deze motie stemmen.

8. Motie vreemd aan de orde van de dag

01:15:56

Voorzitter: Wij gaan wij naar de moties die vreemd aan de orde van de dag zijn, agendapunt acht. Behandeling geschiedt eigenlijk hetzelfde als daarnet, maar de hoofdindieners lichten hun motie kort toe. Overige fracties kunnen eventueel een verhelderende vraag stellen en het college kan nog even kort reageren en dan moet u orde op zaken stellen, uw mening hebben en vanavond een besluit nemen.

01:16:52

Voorzitter: Als u op 'refresh' drukt dan kunt u constateren dat de motie op 8C is ingetrokken en daar komen kennelijk nog twee nieuwe moties voor in de plaats. Twee moties op die plek, maar die zijn nog ergens in de cloud. Precies. Ik denk dat het een goede suggestie was van onze burgemeester om even op de agendering van de raadsvergadering te letten op welke datum dat is en dat je dan van tevoren die moties kunt gaan schrijven.

8a. I.h.k.v. Meerjarenprogramma's (collegebrief leefbaarheid)

01:17:26

Voorzitter: Goed, dan beginnen we in ieder geval bij de meerjarenprogramma's, de collegebrieven. Motie 1 van de Partij van de Arbeid: 'Aanpak ten behoeve van toegankelijke trottoirs en voetpaden'. Ik weet haast zeker dat ik de heer Loopstra daarvoor het woord kan geven.

01:17:40

De heer Loopstra: Dank u, Voorzitter, dat klopt. De motie die we indienen wordt mede-ingediend door het CDA, 100 % Groningen, VVD, SP, ChristenUnie en de Stadspartij. De motie behelst het volgende: het college is voornemens met een leidraad openbare ruimte te komen en uitgangspunt daarbij is dat iedereen alles lopend kan gaan doen, als die leidraad is uitgevoerd. Daar kunnen wij helemaal achter staan en dat lijkt ons prima, alleen als wij nu lopend door de wijken en dorpen gaan, dan komen wij toch een situatie tegen die niet prettig is. Het is op sommige plekken gewoon belabberd, niet veilig en dat vooral voor ouderen en mensen met een lichamelijke beperking is dat erg moeilijk. Wij als raad hebben een paar jaar geleden afgesproken dat toegankelijkheid altijd onderdeel is van onze beleidsvoornemens en vandaar dat wij ook, als Partij van de Arbeid, vandaag aandacht vragen voor het te voet gaan van inwoners in onze gemeente. Dat kan beter, dat kan veiliger en daarom deze motie. Wij willen graag dat dit onderdeel wordt van de leidraad openbare ruimte en dat wij dit jaar ook kunnen zien wat het college daadwerkelijk daaraan gaat doen. Vandaar deze motie en we zijn benieuwd naar de reactie van het college en we zijn nog meer benieuwd naar de aanpak van de stoepen en voetpaden.

01:19:33

Voorzitter: Dank u wel, heer Loopstra. Aan de agenda zijn moties 8F en 8G toegevoegd. Als u op "refresh" drukt kunt u die vinden in het online raadsinformatiesysteem. Zijn er andere fracties die hier nog een vraag willen stellen of een opmerking over willen maken? Dat is wel het geval. De heer Sijbolts van de Stadspartij.

01:19:50

De heer Sijbolts: Graag als mede-indiener, Voorzitter.

01:19:53

Voorzitter: Gaat uw gang.

01:19:55

De heer Sijbolts: Mooie motie van de Partij van de Arbeid daarom staan wij daar ook onder. Alleen wij zien en ik hoop dat de heer Loopstra dat kan vestigen ook een mooi 'toekomstmuziekplaatje' namens de Partij van de Arbeid, want natuurlijk – en dat is ook de reden waarom wij op die motie staan – dat is de BORG-norm. Daar is jaren op bezuinigd en eigenlijk werd dit vroeger daarin opgelost. Dat is misschien een beetje 'niveau stoeptegels', maar wij vinden ook en daar zullen we misschien nog wel met een voorstel voor komen – ik zie gejuich aan de overkant bij de SP-fractie en de CDA-fractie – Wij vinden dat we daar ook oog voor moeten houden en eigenlijk ook de werkgroep

Toegankelijkheid bij zouden moeten inschakelen. Wij zien deze motie als een goede steun in de rug om richting dat beleid te gaan en de BORG-norm weer op peil te krijgen. Dank u wel.

01:20:41

Voorzitter: Dank u wel, meneer Sijbolts en ook stoeptegelniveau hoort bij het raadswerk. Meneer Loopstra, u wilde nog iets...

01:20:49

De heer Loopstra: Ik wilde daar nog even op reageren, want de werkgroep Toegankelijk Groningen wordt betrokken hierbij, want dat staat gewoon bij één van de verzoekpunten. Voor de rest kan ik me nog een debat herinneren, een paar jaar geleden, onder leiding van de heer Bolle, waarbij we het over BORG en afval hebben gehad. Wij zijn natuurlijk altijd voor een schone en betere stad, maar er zit altijd wel een prijskaartje aan.

01:21:14

Voorzitter: Dank u wel. U hebt een interruptie van de heer Ubbens of een stukje woordvoering? Een stukje woordvoering, gaat uw gang.

01:21:22

De heer Ubbens: Ja, wij waren ook aangenaam verrast door het motie-voorstel van de Partij van de Arbeid en staan ook als mede-indiener op deze motie. Eigenlijk in dezelfde lijn als de Stadspartij zijn we heel blij dat dit meer aandacht gaat krijgen, als deze motie wordt aangenomen. Ook wij zien met name de oorzaak van de slechte stoepen in de stad in het te lage onderhoudsbudget. Wij hopen dus ook dat in de nabije toekomst alle mede-indieners en steunende partijen ons ook gaan steunen om die budgetten wat te gaan ophogen, want waarschijnlijk is dat de beste manier om de stoepen toegankelijk te houden voor iedereen. Dat was het.

01:22:04

De heer Loopstra: Voorzitter, daar wil ik graag op reageren.

01:22:06

Voorzitter: Dat is niet ... Volgens mij niet ... U kunt er op reageren, maar het is niet...

01:22:13

De heer Loopstra: Sorry, de heer Ubbens neemt ons wat kwalijk en dat wil ik toch even rechtzetten. Het is namelijk zo geweest dat in het college waar het CDA in zat met een verantwoordelijke CDA-wethouder dat toen de bezuiniging op de BORG en dergelijke is begonnen.

01:22:29

De heer Ubbens: Voorzitter?

01:22:30

Voorzitter: Zullen we dit niet doen. De heer Ubbens.

01:22:32

De heer Ubbens: Nee, meneer Loopstra begint nu te 'jij-bakken' van wie er allemaal verantwoordelijk voor is, maar het gaat erom om naar de toekomst kijken. Meneer Loopstra wil graag dat het nu beter gaat en de oorzaak is natuurlijk de lagere onderhoudsbudgetten. We hebben de afgelopen jaren geprobeerd die te verhogen. Dat lukte niet, maar we zien nu met vertrouwen de komende begrotingsbehandeling tegemoet.

01:22:55

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Jacobs van de VVD.

01:23:00

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Wij zagen de motie van meneer Loopstra en toen dachten wij dat is een typische Partij van de Arbeid-motie, dus daar zijn wij tegen. Toen dachten wij: hé, er staan hele zinvolle dingen in, want dat zijn over het algemeen dingen die wij ook zeggen bij elke begrotingsbehandeling, er moet een beetje meer geld naartoe. Een beetje minder naar wat anders en een beetje meer hier naar toe. Het onderhoudsniveau van onze trottoirs, in termen van de heer Loopstra en mijzelf, veel anderen vinden het stoepen, laat wel eens wat te wensen over. Anders dan meneer Loopstra zegt, is het naast dat het lastig is voor ouderen en mensen met een beperking, is het juist ook voor jonge ouders met kinderwagens moeilijk. Wat ik ook vooral belangrijk vind, is dat deze mensen er daarom voor kiezen om op de openbare weg te lopen en dan is ook de veiligheid in het geding. Ik denk dat het beter worden van de stoepen ook de veiligheid ten goede komt, omdat mensen niet meer op de openbare weg lopen. Ik hoop dat wij de weerslag van deze motie, in positieve zin, in de komende begroting ook kunnen zien.

01:24:07

Voorzitter: Meneer Van Kesteren.

01:24:09

De heer Van Kesteren: Dank u wel Voorzitter. Alle Groningers breken hun nek over slechte voetpaden en trottoirs, dus we staan achter deze motie, maar dat moet dan wel voor alle Groningers en alle inwoners gelden. Dank u wel.

01:24:19

Voorzitter: De heer Dijk, SP.

01:24:21

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, waar andere het steeds hebben over een duwtje in de rug, zie ik het meer als een soort fuik waar de hele gemeenteraad in aan het zwemmen is. Die fuik is hartstikke mooi als de Partij van de Arbeid die zelf legt, want inderdaad zoals het CDA aangeeft zijn we ontzettend benieuwd naar wat voor voorstellen er dan komen bij de volgende begroting om het BORG- en onderhoudsniveau te verhogen. Echter geen dakgoot of stoeptegels horen scheef of los te leggen. Ik geef één keer in de twee weken in mijn afdeling scholing namens de SP en dan vraag ik altijd aan mensen: kun je uitleggen waarom een scheve stoeptegels de schuld is van het kapitalisme? Ontzettend goed dat de Partij van de Arbeid dit voorstel doet en wij zijn heel erg benieuwd met wat voor voorstellen de Partij van de Arbeid bij de begroting komt om hier meer geld aan uit te geven.

01:25:08

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Rustebiel van D66.

01:25:10

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, wij vinden dat de heer Loopstra een iets negatiever beeld schetst van de gemeente dan dat wij het zien. Over het algemeen ligt het er in onze gemeente goed bij. Er zijn wel knelpunten die zien we allemaal en als deze motie erbij helpt om die op te lossen dan zou dat mooi zijn. Daarom steunen wij deze motie, maar we gaan niet mee in de retoriek van bijvoorbeeld de heer Van Kesteren dat het hier een bende zou zijn. Absoluut niet.

01:25:33

Voorzitter: Dan gaan we naar de heer Van der Glas, GroenLinks.

01:25:36

De heer Van der Glas: Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, GroenLinks vindt dit een sympathieke motie. Wandelen is een belangrijk, duurzaam mobiliteitsmiddel in de gemeente. Daar moet de ruimte ook voor zijn. Mijn fractie zal deze motie daarom steunen.

01:25:53

Voorzitter: Dank u wel. De heer Bosch, Student en Stad.

01:25:58

De heer Bosch: Ja, een sympathieke motie. Heel erg belangrijk dat de gemeente goed toegankelijk is, daarom zullen wij ook deze motie steunen. Wel met de opmerking dat we met het verwijderen van fietsen altijd moeten oppassen dat we daar niet in doorslaan, want we willen nog steeds heel graag dat mensen met de fiets naar hun bestemming komen.

01:26:13

Voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we kennelijk iedereen gehad. Dan gaan we naar het college. Wethouder Van der Schaaf, u mag twee keer, want wat mij betreft doet u nadat u hier een preadvies over heeft gegeven, even het preadvies van de vorige motie, want dat ben ik vergeten.

01:26:32

De heer Van der Schaaf: Voorzitter, dank u, dat zal ik doen. Wilt u dan dat ik ook nog reageer op de vragen van mevrouw Woldhuis of is dat niet toegestaan?

01:26:40

Voorzitter: U mag best reageren, zeker.

01:26:44

De heer Van der Schaaf: Ik begin even met deze motie over de toegankelijke stoepen en voetpaden. Het college zegt, oordeel aan de raad van deze motie. Ik denk dat het goed is en deze motie beoogt, als we het goed begrijpen, om dit een plek te geven in de leidraad openbare ruimte. Die leidraad gaat met name over hoe we de openbare ruimte willen inrichten en willen laten gebruiken. Het betekent dat we inderdaad proberen meer ruimte te maken voor de wandelaar en daarmee het dus automatisch ook toegankelijker maken, juist voor mensen die mindervaliden zijn en voor een hele brede groep. Dat zit dus zowel in inrichting, hoe breed maak je de straten, hoeveel obstakels wil je daar wel en niet in hebben, als ook op het gebruik, fietsen, auto's en scooters die verkeerd staan en op uitstallingen. Uiteindelijk gaat het ook om beheer. Namelijk van hoe zorg je ervoor dat wat je maakt ook goed onderhouden blijft. Die leidraad voorziet echter natuurlijk vooral in die eerste twee en dat we daar een aanpak op maken. Die uitvoering daarvan, de herinrichting en het beheer dat zijn natuurlijk wel vraagstukken die niet één-twee-drie door deze leidraad zullen worden opgelost. Wat wel heel goed is, is dat we toegankelijkheid als uitgangspunt nemen van zo een leidraad, dat is uiteindelijk ook de overtuiging van het college, voor een gemeente, een stad, dorpen, wijken die voor iedereen prettiger zijn om te verblijven.

01:27:58

Voorzitter: Dank u wel. Dan mag u nog een keer.

01:28:07

De heer Van der Schaaf: Ja, even terughalen. De motie over de Grote Markt werd even naar

gevraagd. Volgens mij, Voorzitter, heb ik namens het college een vrij heldere toezegging gedaan in de commissie. Wij zullen een plan presenteren op basis van het programma van eisen wat er nu ligt. Onze inschatting is dat dat ongeveer 15 miljoen euro gaat kosten. Dat kan natuurlijk ook goedkoper worden. Wat wij zullen doen, zodat u keuzes kunt maken niet alleen op de inhoud, maar ook financieel het voorstel kan amenderen, is dat wij ook zullen aangeven waar het allemaal uit opgebouwd is. Waarbij je kunt zien dat als je bepaalde dingen niet zou doen, hoeveel geld dat levert dat dan op of andersom, zodat daar keuzes in gemaakt kunnen worden. Deze motie gaat net een stap verder en die vraagt eigenlijk om drie plannen. Eén van vijf miljoen, één van tien miljoen en één van vijftien. Ja, dat zou inderdaad de transparantie en keuzevrijheid nog meer vergroten. Aan de andere kant, wij hebben een PvE wat naar ons idee breed gesteund wordt. Bovendien is terecht, ik dacht door de heer Van der Pol, opgemerkt dat op het moment dat we dat gaan doen, dat we drie afzonderlijke plannen gaan maken, nemen de plankosten juist behoorlijk toe en dat zouden we in deze fase naar het oordeel van het college niet moeten willen. De motie wordt dus ontraden.

01:29:23

Voorzitter: Dank u wel, wethouder van de Schaaf. Dan gaan we naar motie...

01:29:27

De heer Van der Schaaf: De opmerkingen of vragen van mevrouw Woldhuis over het Peerd van Ome Loeks. Ik heb ook in de commissie aangegeven dat de ambitie van het college zou zijn dat op moment dat we het Stadsbalkon een herinrichting gaan geven, er zijn ook middelen voor de aanpak voor het station, dat dan eigenlijk de ambitie zou moeten zijn dat het Peerd weer met de benen in het gras komt te staan. Of dat ook een andere plek is dat moeten we nog maar zien, maar waarschijnlijk wel. Dat is de ambitie en die blijf ik hier herhalen. Dat komt dus aan de orde op het moment dat we over het plein spreken en erover gaan besluiten. Tweede opmerking over een kunstwerk op de Grote Markt. Laat ik het zo zeggen, het college heeft niet voor niets gezegd dat de Grote Markt weer het visitekaartje moet worden van onze stad en onze regio. Een apart nieuw kunstwerk op de Grote Markt waar je foto's kan maken. De vraag is of dat nu iets toevoegt en past ook niet helemaal in het PvE. Wat wel kan en dat sluit er eigenlijk perfect bij aan, is dat wij bij één van de elementen die we willen plaatsen, of misschien wel bij alle elementen – er komen groene elementen, speelelementen en waterelementen – dat we daar eens gaan kijken. Kijken of we daar zo een kwaliteit van kunnen maken en zo een uitstraling, dat we daar kunstenaars of ontwerpers voor vragen, dat dat op zich al een reden is om naar die Grote Markt te gaan. Ik denk dat dat een ambitie is, die we zeker met elkaar kunnen hebben.

01:30:52

Voorzitter: Ik dank u wel. De heer Sijbolts.

01:30:56

De heer Sijbolts: Ja, twee vragen aan de wethouder. Nee, laat ik me beperken tot één. Is de wethouder het met de Stadspartij eens dat wij al twee mooie iconen hebben op de Grote markt, zoals het Stadhuis en d'Olle Grieze?

01:31:10

De heer Van der Schaaf: Dat zijn wij helemaal met de heer Sijbolts eens. Het was ook zeker niet de bedoeling om een icoon te maken in die categorie. Waar het meer om gaat is dat wij nu één keer, dat zit ook in het plan, zitelementen, speelelementen, misschien een fontein of water gaan creëren op de Grote Markt. Het zou natuurlijk raar zijn als wij niet de ambitie zouden hebben om daar iets heel

moois van te maken. We zouden absoluut niet – en dat is ook één van de redenen waarom we het Peerd op de Grote Markt niet zo een goed idee vinden – De Grote Markt is van de Martinitoren en het Stadhuis en misschien binnenkort ook nog van een mooie nieuwe *Oostwand*.

01:31:46

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Van der Schaaf. Dan gaan we hier vanavond over besluiten en gaan wij door naar de volgende motie. Daar geef ik even bij aan dat wij twee moties in één keer zullen bespreken, want het gaat nu over motie 2 van de SP en de Partij voor de Dieren: 'Een dak behouden voor iedereen' en de motie 4 van de SP en de Partij voor de Dieren: 'Dak voor iedereen'. Ik geef het woord aan de heer Dijk van de SP.

01:32:10

De heer Dijk: Ja, voorzitter dank u wel. Toch bijzonder hoe een coronacrisis in één keer van alles mogelijk kan maken, wat daarvoor niet mogelijk was, zoals dat er geen huisuitzettingen plaats vinden. Dat is de afspraak die gemaakt is. Dan ga je nadenken en dan denk ik dat ook heel veel andere mensen tot de conclusie moeten komen, hoezo zijn er überhaupt huisuitzettingen? Waarom vinden die buiten corona wel plaats? Criminele aangelegenheden daargelaten. Daarom hebben wij een motie ingediend dat ook in de prestatieafspraken moet worden opgenomen dat we niet meer aan huisuitzettingen doen in Groningen en dat mensen niet op straat horen te komen. Dat is de eerste motie. Volgens mij is die glashelder en de tweede...

01:32:54

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Sijbolts.

01:32:56

De heer Sijbolts: Ja, dank u, Voorzitter. Een korte vraag. Het kan natuurlijk ook zo zijn dat mensen enorm veel overlast veroorzaken en hun omwonenden ... U komt daar straks op...

01:33:05

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, het staat letterlijk in de motie verwoord. Er staat: of criminele activiteiten of ernstige overlast in hun buurt. Wat de SP betreft, doelen we vooral op ander soort problematiek, bijvoorbeeld ernstige huurachterstanden dat zelfs dan mensen niet uit huis zouden moeten worden geplaatst. De tweede motie is eigenlijk een motie die we vaker hebben ingediend en die vaker niet is aangenomen, maar waarbij we iedere keer en ieder jaar weer zien dat dak- en thuislozenorganisaties een beroep op de gemeenteraad doen. Volgens mij zijn alle partijen daar ook bij langs geweest afgelopen jaren en dat een tekort aan vaste (...)

00:00:01

Voorzitter: De heer Ubbens, u hebt uw hand opgestoken? Nee? Dan mag u die naar beneden doen, dan zal ik daar niet meer op reageren. Andere mensen? Meneer van Kesteren, gaat uw gang.

00:00:13

De heer Van Kesteren: Ja, dank u wel Voorzitter. Voorzitter, de ervaring van de PVV-fractie is dat dit gemeentebestuur op goede wijze inspeelt op inwoners die vanwege huurachterstand het niet meer kunnen bolwerken en uitgezet moeten worden uit hun woning. Daarbij wordt ook naar goede oplossingen gezocht. Dat is een wezenlijk verschil van wat in deze motie wordt voorgesteld, dat iedereen, ongeacht de oorzaak, niet uit hun huis gezet kan worden en dat levert toch zeer ernstige problemen op, ook voor de gemeente, om daar adequaat op te kunnen reageren. Ik vind dan ook, dat ik deze motie niet kan steunen.

00:00:56

Voorzitter: De heer Dijk.

00:00:57

De heer Dijk: Kunt u dat toelichten? Welke problemen?

00:01:00

De heer Van Kesteren: Dat is net al genoemd: Overlast in buurt.

00:01:03

De heer Dijk: Dat staat in de motie verwerkt, meneer van Kesteren. Het staat er gewoon in.

00:01:05

De heer Van Kesteren: Dat kan wel zijn.

00:01:06

De heer Dijk: Het staat er als uitzondering in. U kunt dat als voorbeeld niet gebruiken. Dus een ander voorbeeld.

00:01:09

De heer Van Kesteren: Voorzitter, ik geef ik het heel duidelijk nog even weer aan: Wij steunen deze motie niet omdat ik vertrouwen heb in dit gemeentebestuur. Ze hebben mij overtuigd in presentaties dat zij op adequate wijze bezig zijn, om te voorkomen dat mensen uit hun huis gezet moeten worden en ik heb daar alle vertrouwen in en vind deze motie zeer overbodig, want ik ben tevreden over de wijze waarop dit gemeentebestuur daar werk van maakt.

00:01:34

De heer Dijk: U triggert mij wel meneer van Kesteren, want het valt mij wel vaker op in woordvoeringen, niet per se bij u, maar ook bij andere raadsleden, het gemeentebestuur, dat met u, samen met het college, dus daar gaat u zelf over.

00:01:50

De heer Van Kesteren: Het gemeentebestuur maakt plannen en die werkt beleid uit, dat is wat ik hier aangeef.

00:01:56

De heer Dijk: Ik heb het over de staatsrechtelijke stand van zaken. Het is zo: U bent gemeenteraad, d cliëntenraad samen met het college van burgemeester en wethouders van de gemeente is het gemeentebestuur en dat vormt hét, op die manier.

00:02:10

De heer Van Kesteren: En ik probeer voor de mensen, de toehoorders en de kijkers, het wat helder te maken, dat ze weten waar we het over hebben.

00:02:17

De heer Dijk: Ja en ik probeer het juist even weer recht te strijken, want ik erger me er wezenloos aan, dat dat ook in de media steeds vaker weer, verkeerd wordt geïnterpreteerd.

00:02:25

Voorzitter: Goed, dan gaan we door. Zijn er nog andere fracties die nog wat willen zeggen over deze moties? Dat is niet het geval. Dan gaan we naar het college. Wethouder Van Der Schaaf.

00:02:36

Wethouder Van Der Schaaf: Dank u wel, Voorzitter. Beide moties zijn hele serieuze moties over

serieuze onderwerpen, wat hier aan de hand is. Het college merkt ook in de moties, een urgentie, wat wij delen. Toch zeg ik nu alvast: Willen we ze beide ontraden. Ik zal proberen uit te leggen college of raad, waarom. Te beginnen met motie twee over wenselijkheid van een verbod op uitzettingen. Wij werken als gemeente samen met zorginstellingen, met de wijkteams, GKB, corporatie, buitengewoon intensief samen, al jarenlang, even los van corona waar we nu in zitten, aan het voorkomen van zoveel mogelijk huisuitzettingen. In 2018 waren het er nog vierennegentig in onze hele gemeente en was al gedaald in 2019 tot drieënzeventig. Eigenlijk, de uitzonderingsregelingen, die redenen die al in de motie staan, dat zijn ook verreweg de meeste gevallen waarin dat de reden is. Namelijk: Ernstige langdurige overlast dan wel criminele activiteiten. Maar er zijn ook andere redenen denkbaar. Dat zijn vaak hele specifieke redenen. Dat vindt altijd plaats na een hele zorgvuldige afweging. Wij zien eigenlijk, in ieder geval bij de corporaties niet, dat is misschien bij andere verhuurders weleens anders, maar we zien bij de corporaties absoluut niet een drive om te zeggen: Laten we mensen maar eens uitzetten. Want dat leidt tot ontzettend veel gedoe en ontzettend veel problemen. En ook vanuit de sociale behoefte, die sociale betrokkenheid die er is, ook vaak bij een huurders, voegt zo een verbod eigenlijk niet zoveel toe. Los even van het feit of het juridisch houdbaar zou zijn, zouden we deze motie toch willen ontraden omdat een absoluut verbod om buiten deze twee redenen ook de daadwerkelijke bewegingsvrijheid en de handelingsvrijheid die echt noodzakelijk is, ook in het belang van de mensen die het betreft, effectieve preventieve interventies te kunnen doen, juist tegengegaan. Vandaar dat wij deze motie zouden willen ontraden, omdat het niet het effect beoogt wat de indieners willen. Dan motie vier: Een dak voor iedereen. Daar geldt eigenlijk hetzelfde verhaal voor. Er zit een gedachte achter die wij steunen, namelijk de noodzaak om ervoor te zorgen dat ook in onze sociale huurvoorraad er in ieder geval voldoende mogelijkheden zijn om vanuit beschermd wonen, situaties doorstroming te vinden. Maar we hebben de realiteit, is dat de woningmarkt, ook een sociale sector, op dit moment heel krap is. Betekent dat het minder gemakkelijk gaat, dan misschien tien jaar geleden. Maar we werken juist heel intensief samen met deze partijen om ervoor te zorgen dat die doorstroming optimaal is. Op het moment dat je gaat zeggen: We gaan bijvoorbeeld vijfenzeventig, op een ander aantal gaan wij labelen en reserveren voor een bepaalde groep of bepaalde instelling. Dan krijg je juist, dat je niet op een efficiënte en slimme manier omgaat met de beschikbare voorraad. Dat betekent juist dat in de praktijk woningen langer leeg zullen staan om maar beschikbaar te zijn op het moment dat het nodig is. Terwijl we met het systeem waarin we nu werken, waar we per geval in goed overleg gaan kijken, waar er ruimte zit, eigenlijk wel een hoger resultaat bereiken en bovendien vaak een woning vinden die beter past bij huurder.

00:06:06

Voorzitter: We gaan even naar de heer.

00:06:11

De heer 2: Voorzitter, volgens mij zijn de wethouder en de SP het in die zin wel met elkaar eens, maar over de intenties, maar hoe kan het dan en ik kijk ook even om me heen want volgens mij is de SP niet de enige partij geweest die dit vaker heeft aangekaart, horen wij altijd bij de dak- en thuislozenopvang, dat er een groot tekort is en een wachtlijst, ook voor hun, die onwenselijk is. Dat het te lang duurt, om mensen die echt toe zijn aan zelfstandig wonen, om die een plek te kunnen geven in de stad. Dat is eigenlijk al het geval sinds ik gemeenteraadslid ben. Ik krijg ook sinds dat ik gemeenteraadslid ben, hetzelfde antwoord, jaar in, jaar uit, dezelfde discussie en is er geen oplossing voor één van de kwetsbaarste groepen die zich in deze stad bevindt, die van de straat komt. Ik hoef

niet uit te gaan leggen, dat het nu koud is buiten. Ik vind dit antwoord tekortschieten, omdat ik het jaar in, jaar uit hoor en tegelijkertijd jaar in jaar uit hoor van het dak- en thuislozenopvang, dat dit niet werkt op deze manier en dat er een tekort is en een groeiende wachtlijst.

00:07:15

Voorzitter: Wethouder Van Der Schaaf.

00:07:16

Wethouder Van Der Schaaf: Ons beeld is dat we juist heel goed samenwerken met de dak- en thuislozenopvang. Natuurlijk zouden zij veel liever willen, dat er voor elke cliënt die ze hebben, de personen die ze helpen, direct een woning beschikbaar is. Dat zou nog mooier zijn. Maar de realiteit is wel, dat we natuurlijk met een krappe woningvoorraad al heel lang te maken hebben. Bovendien, wat u voorstelt, lost het ook niet op. Op het moment dat wij zeggen: Er zijn zoveel woningen beschikbaar en die worden ingevuld. Maar op het moment dat ze ingevuld zijn, moeten we er weer nieuwe bewoners voor hebben. Als u echt zeker wil weten dat iedereen altijd en op elk moment een woning zal vinden en volgens mij vinden we elkaar wel daarin, dat betekent dat de sociale huurvoorraad veel groter zou moeten worden. Er zijn wachtlijsten, niet alleen bij de dak- en thuislozenopvang, maar ook bij allerlei andere vormen van beschermd wonen. Er is ook een flinke wachtlijst aan mensen, aan urgenten. Er is een flinke wachtlijst aan mensen die op een andere manier een woning nodig hebben. Dat is de schaarste waar wij mee te maken hebben. En om die schaarste op zo een manier te verdelen dat de maatschappelijke effecten daarvan evenwichtig en aanvaardbaar zijn, werken we op deze manier samen. Ik ontken niet dat er een probleem is, maar deze oplossing helpt niet. Wat wel werkt en daar hebben we ook een convenant over afgesloten, inclusief de organisatie waar u mee spreekt, om te kijken hoe we dat kunnen verbeteren. We werken op dit moment samen. Op dit moment doe ik dat met wethouder Jongman, ook aan een manier, hoe we ook die doorstroming nog verder kunnen optimaliseren. Het begint bij het begin is dat er meer woningen moeten komen. Op het moment dat we woningen labelen en die leeghouden totdat die beschikbaar zijn, hoe zit precies het verkeer?

00:08:55

Voorzitter: De heer Dijk, heel kort.

00:08:56

De heer Dijk: Voorzitter, ik vind het een vreemd antwoord. We hebben woningen die we labelen voor jongeren en senioren, we hebben woningen die we labelen, sterker nog, snel beschikbaar stellen voor statushouders, waarom zouden we dat bij deze groep niet ook doen? Dan hoeft dat inderdaad niet zo te zijn dat die woningen leegstaan. Ik kan u garanderen dat als je nu dertig woningen beschikbaar stelt, dan zijn die morgen gevuld.

00:09:16

Voorzitter: Ik vroeg, kort.

00:09:20

Wethouder Van Der Schaaf: Ik vind het mooi dat u de vergelijking met statushouders maakt, want de manier waarop we de toewijzing van huizen van statushouders omgaan, is precies dezelfde manier als hoe we met deze groepen omgaan.

00:09:32

Voorzitter: Ik dank u wel. Ook over deze moties mag u vanavond uw oordeel vellen. Dan gaan we

naar motie zes. Dat is een motie van de fracties van GroenLinks, Stadspartij SP en Partij van de Arbeid en gaat over behoud van historische interieurs. Zal ik het woord geven aan GroenLinks? Is dat het handigst? De heer Leemhuis? Nee, juist niet de heer Leemhuis.

00:09:52

Mevrouw Schoutens: Nee, dat ben ik, mevrouw Schoutens.

00:09:56

Voorzitter: Ja, mevrouw Schoutens.

00:09:58

Mevrouw Schoutens: Bedankt, Voorzitter. Tijdens de commissie hebben we het over de zorgen rondom de sloop van historische interieurs gehad. GroenLinks ziet graag dat onbeschermd historische interieurs zoveel mogelijk worden behouden en zo min mogelijk in de afvalcontainer belanden. Ondanks we als gemeente maar beperkte invloed hebben hierop, moeten we ons hier toch voor proberen in te zetten. Vandaar deze motie, samen ingediend met SP, Stadspartij en Partij van de Arbeid, om bij vergunningsaanvragen actief te communiceren over de mogelijkheid, om deze historische elementen op te laten halen door Stichting Monument en Materiaal. Bedankt.

00:10:37

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er van de andere indienende fracties nog mensen die er wat over kwijt willen? Ja, de Stadspartij, de heer Sijbolts.

00:10:44

De heer Sijbolts: Ja, dank u Voorzitter. De Stadspartij ziet met lede ogen aan hoe een deel van ons culturele erfgoed wordt vernietigd. Dat betreft natuurlijk de historische interieurs. Wij zijn ook blij dat onze inwoners aan de bel hebben getrokken en dat het gelukt is om met een aantal partijen nu een motie op tafel te leggen. Wat ons betreft gaat de motie niet ver genoeg, maar juridisch kan dat helaas niet veel verder, dus is dit het maximaal haalbare, op dit moment. We hopen dat dit voorkomt dat alle schitterende interieurs wat mij betreft in elk geval, maar over smaak valt niet te twisten, dat die behouden blijven, al was het in het pandje zelf, of desnoods naar Monument en Materiaal gaat.

00:11:26

Voorzitter: Dank u wel. SP nog. De heer Dijk, kort.

00:11:29

De heer Dijk: Heel kort. Ik sluit me helemaal aan bij de woorden van de heer Sijbolts en wil ook inderdaad de bewoners van de Schildersbuurt bedanken voor hun harde werk. Ondanks dat juridisch nu niet alles mogelijk is, houdt vooral vol, want ik heb genoeg andere voorbeelden gezien waarbij het eerst ook juridisch niet mogelijk was en een paar jaar later wel en toen kregen we het wel voor elkaar. Dus: Zet door.

00:11:49

Voorzitter: Dank u wel. Wilt de Partij van de Arbeid hier nog op reageren?

00:11:53

De heer Van Der Laan: Ja, dank u wel Voorzitter. Heel kort. Ook wij willen graag de bewoners bedanken die hierover brieven hebben gestuurd en dit aanhangig hebben gemaakt. Voor het overige sluit ik mij aan bij de stemverklaring van mevrouw Schoutens. Dank u wel.

00:12:05

Voorzitter: Dank u wel, heer Van Der Laan. Dan gaan wij door naar het college. Wethouder Van Der Schaaf voor een preadvies.

00:12:14

Wethouder Van Der Schaaf: Ja Voorzitter, dank u wel. Ik ben het eigenlijk wel eens met de heer Sijbolts die zei: Eigenlijk gaat deze motie niet ver genoeg, het kan niet anders. Het is ambtelijk bekend dat dit is, wat er juridisch maximaal mogelijk is. Als het aan het college zou liggen, zouden we inderdaad ook meer instrumenten in handen moeten hebben om historische interieurs te beschermen. Natuurlijk kunnen wij zaken en allerlei monumentaal gaan verklaren, maar dan zou toch eigenlijk van elke eigenaar van een woning, dat is overigens niet alleen bij pandjesbazen, maar dat gebeurt net zo goed bij particulieren, de verplichting er moeten zijn om zorgvuldig om te gaan met historische interieurs. Deze motie vraagt in ieder geval bij ons, om een actievere rol te spelen, maar ook Monument en Materiaal waar we natuurlijk al goed mee samenwerken, nog wat steviger te ondersteunen en indien nodig ook bij vergunningsaanvragen te communiceren over het belang van deze stichting, dus dat willen we graag aan de orde aan de raad laten.

00:13:15

Voorzitter: Ik dank u wel. Dan gaan wij over naar motie zeven van Student en Stad en de Partij voor de Dieren. De fractie van Student en Stad mag bij monde van de heer Bosch uitleggen, wat er bedoelt wordt.

00:13:28

De heer Bosch: Ja graag, Voorzitter. Ik zou graag alle drie de moties in één keer willen behandelen.

00:13:37

Voorzitter: Dat mag ook van mij, helemaal prima.

00:13:40

De heer Bosch: Dan lijkt me dat in ieder geval, een goed idee. Voorzitter, al jaren maakt het college de verkeerde keuze om studentenhuizen om te laten bouwen naar losse studio's en appartementen. Dat zou zijn wat de markt vraagt, maar in de praktijk is dat wat het meest oplevert voor de investeerders. Nu lijken er toezeggingen gedaan te worden, dat wanneer we bij de omgevingsvisie gaan vaststellen dat we daar iets in te kiezen hebben, als raad, maar Voorzitter, wij willen dat dit sneller gaat. De eenzaamheid onder studenten neemt toe. Kosten voor een studentenkamer rijzen de pan uit, jongeren onder de drieëntwintig die geen huursubsidie kunnen ontvangen, komen niet meer aan een kamer en blijven noodgedwongen thuis wonen bij hun ouders. Historische interieurs worden vernield zoals hier eerder besproken en worden vervangen door prefab keukens en badkamers om maar meer winst te maken. Dit kunnen we niet nog anderhalf jaar door laten modderen. Daarom dienen wij drie moties in. Alle drie samen met de Partij voor de Dieren. Allereerst de motie: Dus blijf ik de hele tijd maar zeuren dat ze stoppen moet en wel meteen. Die oproept per direct te stoppen met het uitgeven van vergunningen voor het ombouwen van kamers. Wanneer deze wordt aangenomen wordt de volgende motie overbodig. Zo niet, dienen wij de volgende motie in: Ik wil dan wel een huisje behouden. Zo een huisje waar ik vroeger altijd samenwoonde. Waarin we de mogelijkheid geven aan het college, om nog vóór de zomer met plannen te komen, om het ombouwen van kamers aan banden te leggen. Hierbij is het een quotum van ombouw. Misschien dat er nog wat uitzonderingen gemaakt kunnen worden of een stapje richting het college te doen. Tot slot is de oorzaak van dit, wat ons betreft het verkeerde beleid: Het verkeerd interpreteren van

verschillende zaken in de maatschappij, maar ook het verkeerd interpreteren van de studentenmonitor. Dit willen we voor in de toekomst graag voorkomen door ten eerste de interpretaties te staven, door middel van een aantal interviews met studenten. En ten tweede, te testen of de landelijke onderzoeken waar dit ook allemaal op gebaseerd is, ook van toepassing zijn op Groningen. Dit alles met als doel: Goede en gedegen keuzes te kunnen maken in de toekomst over de studentenhuysvesting hier in Groningen. Hiertoe roept de motie: Even aan een student vragen. Ik zweer dat je dat zei, maar navragen maakt mij blij. Allen met als uiteindelijke doel dat ook in de toekomst studenten kunnen wonen in een gezellige en betaalbaar studentenhuys. Dank u wel, Voorzitter.

00:16:12

Voorzitter: Dank u wel, de heer Bosch. Ik wil even duidelijk maken dat het hier gaat om de moties zeven, acht en negen. Als er een motie is die verstrekkender is of waar u de motie hierop in moet trekken, dan moeten wij die volgorde misschien wijzigen van stemming in het raadsysteem. Even voor de duidelijkheid: Het gaat over motie zeven, acht en negen. De heer Dijk.

00:16:39

De heer Dijk: Voorzitter, ik heb een vraag over motie zeven: Even aan een student vragen. Die is heel erg gericht op kwalitatief en kwantitatief onderzoek onder studenten. Vindt Student en Stad dat het beter zou zijn om die motie om te vormen in: Even aan een jongere vragen. Maar ook: Even aan de omwonenden en buurtgenoten vragen. Wellicht krijg je anders een heel eenzijdige blik. Ik kan me ook voorstellen dat zelf, Student en Stad vindt dat een straat niet alleen maar bewoond moet worden onder de studenten, zonder dat er een gezin tussen kan wonen.

00:17:12

Voorzitter: De heer Bosch.

00:17:14

De heer Bosch: Ja, om met dat laatste te beginnen: Natuurlijk, daar staan ook achter. Waar het om gaat is dat we op dit moment niet de goede informatie hebben om ons beleid, op de stoelen. Wat wel gebeurt, is dat er met heel veel inwoners wordt gesproken. Om een keuze te maken of we meer of minder studentenkamers nodig hebben, of meer appartementen en studio's, gebruiken we een verkeerde informatie. Deze motie roept op, het allereerst om te kijken of de studentenmonitor landelijk van toepassing is op Groningen. Daarvoor kan je heel goed kwantitatief onderzoek gebruiken, om diezelfde enquête hier aan Groningers voor te leggen en simpelweg te kijken: Komt dit overeen? Ten tweede willen wij heel graag dat de interpretaties van al die studenteninformatie, dat die goed is. En dat is juist heel erg goed te doen met een kwalitatief onderzoek waarin je gewoon met studenten in gesprek gaat. Natuurlijk moeten we ook in gesprek blijven gaan met de andere burgers, maar op dit moment is iets wat mist: Een inspraak van studenten.

00:18:15

Voorzitter: Mevrouw Moorlag van de ChristenUnie.

00:18:18

Mevrouw Moorlag: Ja, dank u wel Voorzitter. Wij zouden graag weten van Student en Stad waarom ze ervoor kiezen om een eigen onderzoek op te zetten, terwijl bijvoorbeeld ook het onderzoek van Kences misschien wat aangescherpt zou kunnen worden. We zouden ook graag horen waarom er precies voor deze getallen is gekozen en of ze ook op de hoogte zijn van de kosten van een dergelijk onderzoek.

00:18:44

De heer Bosch: De Kences monitor is natuurlijk landelijk. Als je zelf dit onderzoek doet, dan kan je staven of dat ook van toepassing is op Groningen. Die cijfers, daar staat circa voor. Wij zeggen niet dat dit specifiek dit getal moet zijn, maar wel om een indicatie te geven. Dit is nodig om goede informatie te hebben, om tot besluitvorming te komen over studentenhuisvesting in Groningen. Die cijfers zijn onder andere gebaseerd op ongeveer driehonderd. Om zo een grote enquête landelijke te staven voor Groningen met twintig studenten in gesprek, heb je er wat meer achtergrondinformatie over, wat helpt tot interpretatie.

00:19:25

Voorzitter: De heer Dijk dan nog even kort.

00:19:26

De heer Dijk: Voorzitter, ik zou Student en Stad willen aanraden om de drie onderzoeken uit de periode 2014 tot 2018 uit de Schildersbuurt, de Korrewegwijk en de Professorenbuurt te halen. Zo een zevenhonderdvijftig mensen waar kwalitatief onderzoek onder is gedaan. Ja, dat is gedaan door de SP, maar dat was zowel onder bewoners als onder studenten en daar kwam gewoon uit dat studenten inderdaad kwalitatief goede jongerenhuisvesting willen en niet willen opgehokt worden door huisjesmelkers en zeker niet in buurten willen wonen die massaal opgekocht worden door de heer Bulten en consorten. Ik zou u willen vragen om deze motie in te trekken en zelf op onderzoek uit te gaan.

00:20:08

Voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw Schoutens. U heeft nog een interruptie?

00:20:12

Mevrouw Schoutens: Ja, over motie acht en negen. GroenLinks deelt de zorgen over de ombouw van studentenkamers naar studio, maar volgens mij heeft wethouder Van Der Schaaf eerder al de toezegging gedaan dat we hier bij het vaststellen van de omgevingsplannen invloed op kunnen uitoefenen. Ziet Student en Stad ook het risico dat als we abrupt bestemmingsplannen gaan wijzigen en vergunningen gaan stopzetten, dat de gemeente onnodige kosten kan krijgen zoals planschade en dergelijke?

00:20:41

Voorzitter: De heer Bosch.

00:20:44

De heer Bosch: Zoals ik in mijn woordvoering zei: Het duurt ons te lang als we wachten, want dan gaan we nog anderhalf jaar, misschien nog langer door, met dit beleid. Ten tweede, de planschade waar nu over gesproken wordt, wij zeggen niet dat vergunningen die al uitgegeven zijn, ingetrokken moeten worden. Het enige waar wij om vragen is geen nieuwe vergunningen uitgegeven. Wat dan eventueel mogelijk is, is dat mensen kunnen aantonen dat ze van plan waren die vergunning aan te vragen, dat die vragen om planschade, ik kan me niet voorstellen dat het er veel zijn die dat kunnen aantonen, maar mocht dat het geval zijn, dan dient de gemeente daar helaas wat voor te betalen. Maar dat is beter dan nog langer dan anderhalf jaar door te gaan met studenten ophokken, allemaal in hun eentje, in een kamer.

00:21:28

Voorzitter: Voor een woordvoering gaan we naar de heer Pechler.

00:21:32

De heer Pechler: Ja, dank Voorzitter. Wat betreft de inhoud van deze motie kunnen wij ons als mede-indieners eigenlijk aansluiten bij de woorden van de heer Bosch. Ik wil graag nog wat context geven over de voor sommige mensen wellicht, gekke titel van motie negen. Dus, blijf ik de hele tijd maar zeuren dat ze stoppen moeten. Denk aan een liedje van Kinderen voor Kinderen, dat gaat over kinderen die hun moeder vragen om te stoppen met roken. Ik zou willen zeggen dat iedereen die voor een rookvrije generatie is zoals mevrouw Paulusma, dat die vast wel met deze motie willen instemmen.

00:21:59

Voorzitter: Dank u wel, meneer Pechler. Ik kijk nog even rond. De heer Sijbolts nog.

00:22:05

De heer Sijbolts: Dank u Voorzitter. Wij zullen in elk geval motie acht van Student en Stad en de Partij voor de Dieren gaan steunen. De anderen moeten we nog eventjes overleggen naar aanleiding van een aantal reacties van de wethouder. Daaraan toegevoegd, ziet de Stadspartij nog steeds noodzaak voor een studentencampus. Dat gaan we niet alleen doen, daarover zullen we met het nieuwe raadslid straks van Student en Stad ook graag in gesprek gaan. Dank u wel.

00:22:28

Voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Van Kesteren kort nog.

00:22:31

De heer Van Kesteren: Ja Voorzitter, we zijn voor motie acht. We zijn tegen fraude en alles wat daarmee samenhangt. We vinden ook niet dat elke verhuurder een zakkenvuller is, dat wordt hier ook vaak gezegd. Dat is absoluut niet zo. Dus andere moties zijn wij toch, tegen. Want je moet het samen doen, je moet naar win-win situatie streven waarbij zowel verhuurders als studenten daar iets in zien. Dat is hoe je dit moet doen en hoe je dit moet aanpakken.

00:23:02

Voorzitter: Dank u wel, heer Van Kesteren. Dan gaan we voor een preadvies naar het college. Wethouder Van Der Schaaf.

00:23:11

Wethouder Van Der Schaaf: Ja Voorzitter, moet me toch wel wat van het hart. We hebben jaren gedaan als gemeente om ons beleid op gebied van studentenhuisvesting aan te scherpen. Aan de ene kant heeft dat geleid dat wij ervoor gezorgd hebben dat er niet meer panden, gezinspanden of andere opgekocht kunnen worden door verhuurders, het pandjesbazen of ouders die iets voor hun kinderen willen kopen. Daar hebben we heel lang over gedaan. Vervolgens hebben we ook en daar hebben we ook rapporten zoals de heer Dijk noemt van de SP bijvoorbeeld aan bijgedragen, maar ook mogelijke initiatieven van andere partijen hebben goed gekeken van wat leeft er in die buurt. Een van wat nu in die buurten leeft, was de grote ergernis over de hoge bevolkingsdichtheid die was ontstaan door het verkameren van allerlei panden. We hebben ook toe met elkaar gesteld: Wij willen graag dat het aantal kamers in kwaliteit stijgt. We hebben toen een regeling bedacht dat het mogelijk is voor eigenaren om kamerverhuurpanden om te zetten in appartementen met bepaalde eis van vierentwintig vierkante meter en het moeten er minder worden. Wat mij ergert is dat er heel veel misstanden nog steeds zijn in onze woningmarkt. Dat er allemaal wordt geprojecteerd op deze regeling alsof het tekort aan studentenkamers daardoor zou zijn ontstaan. Alsof het feit dat er ergens een studio van twaalf vierkante meter wordt verhuur, dat dat door deze regeling zou zijn ontstaan.

Dat is gewoon pertinent niet waar is. Dit zijn ontwikkelingen waar natuurlijk ook weleens wat fout gaat, dat zal ik niet ontkennen, maar over het algemeen, bijvoorbeeld buurtbewoners in de Schilderswijk buitengewoon blij mee zijn. Dat op die manier de druk in hun wijken wat afneemt. Natuurlijk ben ik het met iedereen eens die zegt van: Laten wij met elkaar kijken of die regeling die we toen bedacht hebben, of die nog steeds functioneert. Daar heb ik ook iets voor aangegeven. Ik heb ook aangegeven dat het beste moment is, om dat tijdens de omgevingsplannen te doen, dat er wel degelijk planschade risico's zijn, ook voor mensen die nog geen omgevingsvergunning of bouwvergunning hebben aangegeven en dat we dan ook de totale beleidseffecten met elkaar kunnen afwegen. Dat is het moment, die omgevingsplannen. Dus deze beide moties die hierover gaan van nummer acht en negen, dat van Student en Stad, die gaan eigenlijk volledig voorbij aan dat deel van de afweging die u zelf met elkaar heeft gemaakt, die nu niet wordt gemaakt. Laten we dat alsjeblieft zorgvuldig doen, want als je dit verandert dan raakt dat mensen, kan het ook de gemeentebegroting raken, dus laten we dat zorgvuldig doen op het moment dat het kan. Ik heb u toegezegd dat we dat op allerlei manieren, in verschillende opties, ook met een quotumregeling zoals voorgesteld is, aan u voorleggen zodat u het goede besluiten kan nemen. Nu eerder daar een andere keuze in maken is na idee van het college ondoordacht. Laten we dat op een goede informatie doen en laten we ook voorkomen dat we daarin verkeerde keuzes maken. Aanvullend iets over motie zeven, die suggereert alsof wij ons op dit beleid onder andere, dat tot stand zou zijn gekomen op basis van verkeerde informatie. Ook dat moet ik bestrijden. Bijvoorbeeld de Kences studentenmonitor, die maakt elke keer een rapport, ook specifiek voor de studentensteden, ook voor Groningen. Daar worden meer dan vierduizend studenten geënuquêteerd. Dat is in ieder geval een stuk meer dan de driehonderd die hier worden genoemd. Het is niet zo dat wij ons beleid baseren op onjuiste gegevens. Het feit dat soms de uitkomst niet anders is dan dat je zelf vermoed, dat kan. Maar wij baseren ons nu op deze gegevens en dat is ook naar ons idee onderzoekstechnisch, oké. Neemt niet weg dat het voorstel wat Student en Stad doet, om een soort kwalitatieve toevoeging daaraan te doen, dat het op zich geen kwaad kan. Het hoeft wat ons betreft niet. Maar op het moment dat u besluit deze motie aan te nemen, dan kan er op zich, prima ingepast worden in onze aanpak. Dus voor motie zeven zou het college willen zeggen: Oordeel aan de raad. Motie acht en negen zouden we echt willen ontraden, omdat dat naar ons idee, een zorgvuldige afweging in deze keuze die er ligt, in de weg staat.

00:27:08

Voorzitter: Dank u wel, Wethouder Van Der Schaaf. Wij gaan door met motie nummer dertien. We gaan naar het volgende agendapunt, dat gaat over innovatie en initiatieven schuldhelpverlening, is een collegebrief en daar is een motie voor in het raadsinformatiesysteem gehangen. Dat in een motie van de SP, GroenLinks, de partij van de Arbeid en de ChristenUnie: Overheid is geen BV. De heer Dijk.

00:27:32

De heer Dijk: Ja Voorzitter, er zit nog een motie bij het vorige agendapunt over werkgelegenheid van vakkrachten en werkzoekenden.

00:27:39

Voorzitter: U heeft gelijk, die mis ik hier in het overzichtje. Ja, gaat goed. Die mag u eerst toelichten, het hoort nog bij de meerjarenprogramma's.

00:27:47

De heer Dijk: Ja, dank u wel Voorzitter. Volgens mij uit mijn hoofd was het november of december 2019 toen we het vorige meerjarenprogramma Ruimtelijke Economie bespraken. Toen diende de SP een amendement in, om in dat meerjarenprogramma te verwerken, dat er meer prioriteit moest worden gegeven aan mensen met een beroepsopleiding, vakkrachten en mensen met een beroepsopleiding omdat daar zo ontzettend veel behoefte aan is, aan werkgelegenheid in onze mooie gemeente en in het noorden in het algemeen. Daarom vindt mijn fractie dat de afgelopen jaren daar eigenlijk te weinig echt werk en resultaat op geboekt is en dienen wij opnieuw een vergelijkbaar voorstel in, waarin wij ook echt het ruimtelijke aspect hebben opgenomen van bijvoorbeeld ruimte in de dorpen en wijken voor middenstand, om zich te kunnen vestigen en dan moet je even denken aan bakkers, slaggers, kappers, noem maar op, wat ook voor werkgelegenheid, voor vakkrachten en mensen met een beroepsopleiding kan zorgen. Daarom dienen wij samen met een aantal partijen dit voorstel in.

00:28:53

Voorzitter: Voor zover ik begrepen heb, was het een motie van de SP én de ChristenUnie. Hij is in ieder geval te vinden in het raadsinformatiesysteem onder nummer veertien, voor alle duidelijkheid. Zijn er nog andere fracties die hierover iets willen zeggen? Partij van de Arbeid, de heer Loopstra.

00:29:06

De heer Loopstra: Dank u, Voorzitter. Wij onderschrijven wat de SP zegt. De Partij van de Arbeid hamert ook al jaren over het feit dat productiewerk en voor vakkrachten en dergelijke, dat dat gewoon voor onze gemeente echt belangrijk is. Ik wil wel even benadrukken dat dit college, met name wethouder De Rook, zich daar ook al jaren sterk voor maakt. Ik heb er volle vertrouwen in dat met deze motie weer in volle vaart vooruit gaat wat betreft het proberen te zorgen dat faciliteren voor werkgelegenheid, wat betreft productiewerk en vakkrachten en dergelijke.

00:29:41

Voorzitter: De heer Rebergen, ChristenUnie.

00:29:44

De heer Rebergen: Ja, dank u wel Voorzitter. Voorzitter, dit onderwerp hoort natuurlijk voor het grootste gedeelte thuis in de economische agenda, maar gezien de motie die eerder daarover is aangenomen, vinden we ook dat het een plek hoort te krijgen in de ruimtelijke economie. Het is een belangrijk onderwerp, de werkgelegenheid voor vakkrachten en werkzoekenden met een beroepsopleiding of een andere praktische opleiding. Daarom hoort wat ons betreft, ook hier aandacht te krijgen. Dat is de reden dat we samen met de SP deze motie indienen.

00:30:12

Voorzitter: Dank u wel, heer Rebergen. Dan kijk ik nog even rond. Dan gaan we denk ik voor een preadvies naar het college. Wethouder De Rook.

00:30:23

Wethouder De Rook: Ja Voorzitter, dank u wel. De nadruk van deze raad op het proberen aan deze gemeente te binden van werkgelegenheid voor vakkrachten, die is denk ik terecht en ook bijzonder helder. We zien de spraakverwarring. Er komt er wellicht wat uit voort, uit wat de heer Rebergen zei, dat wij geprobeerd hebben om in onze economische agenda, die heel erg gaat over wat voor type werkgelegenheid proberen wij te stimuleren, zijn we uitgebreid nu het thema ingegaan. Het meerjarenprogramma Ruimtelijke Economie, dat gaat eigenlijk meer, zoals de heer Dijk al zei, over

de ruimtelijke aspecten. Dus, hoeveel plek heeft het nodig? Wat voor effect heeft het op de bereikbaarheid en dat soort zaken en iets minder gaat over wat voor type werkgelegenheid dat precies is. De discussie die wij in de commissie hadden, dat ik eigenlijk namens het college aangaf: Die inzet, die is er, alleen die is in dit programma wat meer verweven met de standaard inspanningen. Dus als wij aan de A7 kijken naar nieuwe locaties, bijvoorbeeld voor de distributie, logistiek of fabrieken, dan gaat dat ook daarover. We gaan niet zeggen als een bedrijf zegt: We willen daar een kavel kopen en we hebben toevallig tachtig procent hoog opgeleiden, dan sturen we ze niet weg. Dat bedoelen de indieners van deze motie ook helemaal niet, maar ik denk dat het een heel terecht signaal is, dat deze raad erom vraagt, om ook dit punt, ondanks dat het misschien wat meer latent aanwezig is in het meerjarenprogramma Ruimtelijke Economie, toch zichtbaar wordt gemaakt bij elke verschillende rapportage over wat wij in dat programma dan precies doen voor deze doelgroepen. Dat vraagt eigenlijk op een iets andere manier van rapporteren die wij als college natuurlijk prima kunnen vormgeven, want zoals ik in de commissie ook zei: Die aandacht en die ruimte voor vakkrachten zit hierin, alleen waar wij nog wel wat aan kunnen doen, is dat ook voor de raad beter zichtbaar te maken om dat ook duidelijk te zien waar dat in zo een meerjarenprogramma dan precies zit. Daarmee is deze motie denk ik een goed signaal van de raad, dat die behoefte er is. Wij kunnen die accommoderen, dus wat mij betreft is het oordeel aan de raad.

00:32:13

Voorzitter: Dank u wel, wethouder De Rook. De heer Dijk heeft nog een vraag.

00:32:16

De heer Dijk: Ja, een kleine vraag uit interesse omdat mijn collega volgens mij de woordvoering en de commissie deed. Het punt over de plek voor middenstanders, dat lijkt me juist echt iets heel ruimtelijks. Hoe je een wijk inricht, kan het college daar nog een beetje op ingaan?

00:32:34

Wethouder De Rook: Jazeker, ik denk dat wat de heer Dijk noemt, dat is een voorbeeld daarvan. Want ook die wijkwinkelcentra, die zitten nu ook in het programma. Dat hebben wij niet als dusdanig benoemd, dat dat ook voor de middenstand helpt. We kunnen ook in de toekomst, dat veel beter zichtbaar maken. Kennelijk hebben we nu anderhalve discussie nodig gehad om dat eruit te lichten en dat zou eigenlijk in het document meteen helder moeten zijn. Dus dat voorbeeld, de wijkwinkelcentra, ik heb ook tegen de heer De Greef gezegd: Daar hebben we aandacht voor, we doen ze natuurlijk niet allemaal in één keer, want dat kan niet en dat is misschien ook niet nodig. Dat doen we stap voor stap en jaar voor jaar. Zeker daar, zullen we ook in de toekomstige meerjarigprogramma's specifiek aan de raad laten zien, daar waar bijvoorbeeld wijkwinkelcentra worden aangepakt en welke kansen dat ook biedt bijvoorbeeld voor de middenstand, die de heer Dijk ook bedoeld.

00:33:19

Voorzitter: Ik dank u wel, wethouder De Rook. Wethouder Van Der Schaaf, ook nog?

00:33:25

Wethouder Van Der Schaaf: Ik weet niet of het mag, maar er is nog een toezegging gedaan tijdens de behandeling van dit meerjarenprogramma door mij, dat ik erop terug zou komen en ik weet niet wat de goede plek is om dat te doen. Mag ik dat nu doen?

00:33:37

Voorzitter: Kan dat kort? Ja hoor.

00:33:41

Wethouder Van Der Schaaf: Het gaat over een vraag volgens mij van de heer Van Der Glas, GroenLinks, over het besluit bouwwerken leefomgeving, of wij bereid zijn, of we dat oppakken per één januari 2022. Het antwoord daarop, is dat de regels betreffende die geen gemeentelijke invulling behoeven, we zijn door het rijk opgesteld en we zullen wel kijken als gevolg van deze regels, er niet effecten zijn die voor de gemeente betekenis hebben. Wij verwachten dat het niet, maar zodra dat is, dan zullen we dat aan u kenbaar maken.

00:34:14

Voorzitter: Dank u wel.

8b. Innovatie en initiatieven Schuldhulpverlening (collegebrief)

00:34:14

Voorzitter: Gaan we nu toch echt naar motie dertien van de SP, GroenLinks, Partij van de Arbeid en de ChristenUnie, die hangt onder collegebrief Innovatie en initiatieven schuldhulpverlening en de motie luidt: Overheid is geen BV. De heer Dijk.

00:34:29

De heer Dijk: Ja Voorzitter, soms behandel je een onderwerp in de gemeenteraad en dan zeg je aan het einde van je woordvoering een paar woorden dat je het vervelend vindt dat de overheid het steeds over klanten en cliënten heeft en dan ontstaat er in die week in een keer een soort behoefte om een voorstel daarvoor te gaan doen, terwijl dat het over innovatie in de schuldhulpverlening ging. Niet onbelangrijk, want hoe kijkt de overheid naar mensen en hoe kijken mensen naar de overheid? En dan doet het er ook toe. Vandaar dit voorstel met onder andere GroenLinks, PvdA en de ChristenUnie over dat wij vinden dat we ervoor moeten zorgen dat de overheid het niet meer heeft over klanten of cliënten in een zorgrol, een beetje anders. Het woord klant is toch echt wat op de markt hoort en dat is een verhouding die de mens ziet als een consument. Terwijl in ons lijflied de SP vaak het heeft over dat de mens meer is dan een consument, maar ook een burger. Ja, die haal je ook inderdaad bij de McDonald's. Toch is dat de verhouding overheid burger, of inwoner zoals de heer Loopstra het liefst hoort en dat is een totaal andere verhouding met rechten en plichten voor de overheid, ook naar de inwoner toe. Dat is een andere dan op de markt en daarom hebben we dit voorstel gemaakt en hopen op steun daarvoor.

00:35:47

Voorzitter: Ik kijk even rond of er nog vragen over zijn en of fracties nog, daarop willen reageren. Dan gaan we naar het college voor een preadvies hierop. Wethouder De Rook.

00:35:58

Wethouder De Rook: Ja Voorzitter, dankzij het associatief denken van de heer Dijk is dit zo een beetje tussen de portefeuille van mevrouw Diks, in de schuldhulpverlening, een beetje richting de misschien wat meer publieke dienstverlening gegaan. Misschien dat wethouder Diks zo nog, vanuit de schuldhulpverleningskant daar nog een toevoeging op heeft. De fracties snijden hier wel een wezenlijk punt aan en dat is een hele actuele discussie natuurlijk in Nederland, is: Hoe ga je als overheid om met je inwoners? Hoe doe je dan op een goede manier en zorg je dat dat goed georganiseerd is, mensen snel antwoord krijgen, maar dat gaat ook voor een heel groot deel over houding en gedrag. Dat zou eigenlijk een te snel thema zijn, om dat bij wijze van spreken met een motie af te doen. Daarom is het college ook blij dat dit eigenlijk vraagt om daar ook nog wat dieper op in te gaan en ook met een plan van aanpak te komen, om daar ook wat breder op terug te kunnen

komen, want dat vraagt echt wat van een organisatie. Wij doen het op een aantal punten heel goed, alleen dat moet altijd beter, dus hier absoluut ook. Het is prettig dat deze motie vraagt om een plan van aanpak, daar is het college graag toe bereid, om daarin te voorzien, waarbij ik wel zeg dat ik snap waar deze indieners vandaan komen, maar dat tegelijkertijd wij intern ook wel merken dat juist ook het nadenken als een klant, dat het ook kan helpen, dat licht ik even toe. Wat onderscheid een klant van iemand die inwoner is van de gemeente? Is een klant, die heeft een keuze en die moet je eigenlijk zien vast te houden. Die moet je op een manier bedienen dat die bij wijze van spreken hier ook voor zijn lol naartoe zou willen bellen, als die de keuze had, over welke gemeenten die mocht bellen. Dat is ook, dat je mensen benaderd als zijnde een keuze dat je die snel moet helpen en dat je die een positief gevoel moet geven. Dat kan soms ook helpen, maar daar hebben we denk ik, het gebruik van die woorden niet voor nodig, maar ik schets wel even dat er een andere kant aan zit. Dit hele spectrum over hoe informeren wij mensen, hoe communiceren wij met onze inwoners, hoe doen we dat zowel in de organisatiekant als in de cultuur, de gedragskant, dat is een thema waar het college graag met de raad verder over doorspreekt. Het plan van aanpak waar deze motie om vraagt, die leveren wij graag aan. Dus wat ons betreft: Oordeel aan de raad.

00:38:02

Voorzitter: Dank u wel. Gaan we nog even naar wethouder Diks, kort.

00:38:05

Wethouder Diks: Ja, dat kan heel kort Voorzitter. Ik ondersteun dit ook van harte. Eerlijk gezegd, dat kwam inderdaad bij de schuldhulpverlening in het gesprek daarover aan de orde. Inderdaad, woorden doen er wel toe, dat ben ik met iedereen eens. En de wijze waarop wij ons verhouden tot onze inwoners, want daar gaat het om, daar ga ik graag met u het gesprek over aan, over hoe we dat zo goed mogelijk kunnen doen.

00:38:31

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Diks. Gaan wij door naar motie nummer elf, de motie van de PVV, die luidt: Stop met het aardgasvrij maken van bestaande huizen. De heer Van Kesteren.

00:38:42

De heer Van Kesteren: Ja, dank u wel Voorzitter. Voorzitter, in het hele land is sprake van mislukte projecten: Van het gas af. Het gevolg is daarvan: Teleurgestelde inwoners en zwaar benadeelde inwoners, maar ook teleurgestelde gemeenten. Het beleid is contraproductief, leidt tot hoge kosten zowel voor gemeenten, wooncorporaties, zo ook voor huurders en voor huizenkopers. Leer van deze bad practices, Voorzitter. En gemeente: Pas je beleid aan, heroverweeg het of zie het, zelfs. Dat kunt u beter nu doen dan op het moment dat het kwaad al is geschied. Dus Voorzitter, oproep aan het college om het coalitieakkoord te respecteren, ook de groene gebieden te respecteren. Bebouwing voor de industrie en het ruïneren van groene gebieden door zonnepanelen, deze motie is dan ook heel specifiek voor dat doel en dat is dan van die andere motie: De bestaande huizen.

00:39:51

Voorzitter: We kunnen ze allemaal doen, dat is ook prima.

00:39:54

De heer Van Kesteren: Kan dat?

00:39:55

Voorzitter: De zonneparken? Maar dan moeten we even kijken welke u dan wilt samenvoegen.

00:39:58

De heer Van Kesteren: Dat is vijftien en zestien, geloof ik. Dat zijn die twee nieuwe moties.

00:40:01

Voorzitter: Ja, precies.

00:40:01

De heer Van Kesteren: Dat is beter.

00:40:02

Voorzitter: Dan doen we de motie onder twaalf, zo meteen apart.

00:40:06

De heer Van Kesteren: Twaalf? Ja, dat is goed. Het is een beetje in het verlengde daarvan, want gasloos bouwen, dat blijkt, dat overall een grote mislukking is. Ik raad als college ook aan om de artikelen van Syb Wynia daarover te lezen. Dat is geen trol, zoals dat vaak wordt gezegd, maar dat is een man die heeft al jarenlang ervaring bij Elsevier. Hij is ooit bij het Nieuwsblad van het Noorden begonnen. Die man heeft een jarenlange ervaring. Hij is nu gepensioneerd, dus hij doet echt heel objectief verslag over dit soort beleid. Tot zover. Dan heb ik nog de motie over die zonneparken. Parken moet je eigenlijk niet zeggen, het is gewoon ordinair industrieterrein. Gesubsidieerde milieuverontreiniging, zeg ik. We hadden het hier over natuur, dat dat met bouwen, moet dat gespaard worden. Neemt u maar van mij aan, als het om zonnepanelen gaat, dan is natuur helemaal niet belangrijk bij dit college. Ik pleit dan ook voor het naleven van het coalitieakkoord, dat je niet bebouwd in groene buffers, die daar speciaal voor zijn. Omwonenden maken zich daar ook heel erg zorgen om. Respecteer dat, want je bent hier met elkaar volksvertegenwoordiger en laat dat ook zien. Er is een tweede motie die gaat specifiek over die zonneterreinen, die ook in groengebied zijn geprojecteerd. Dat doet ook geen recht aan het coalitieakkoord, maar ook niet aan het draagvlak wat er momenteel in de gemeente Groningen is. Dat is een sterk pleidooi daarvoor en ik zou de raad op willen roepen: Doe je voordeel ermee, want op termijn en na een aantal jaren, dan blijkt gewoon dat het echt zo is en dat is jammer. Wat ik niet wil is dat ik dan heel trots sta te zwaaien: Kijk, toen hebben we dit gezegd Voorzitter. Toen hebben we deze voorstellen ingediend. Ik wil juist iedereen deelgenoot ervan maken en ook dat we dat samen gaan oppakken en dat we ook samen in een goede gezonde vorm van dualisme, hier ook een streep doorhalen, dat zou mijn droom zijn.

00:42:12

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Dijk.

00:42:14

De heer Dijk: Voorzitter, ik herken de kritiek van bewoners op grote zonneparken en ik deel die ook voor een heel groot deel. Nu is mijn vraag wel aan de heer Van Kesteren: Vindt u dan, dat de zonnepanelen op daken moeten? En mijn tweede vraag, want dan kunt u die gelijk meenemen daarin. Nee, ik doe eerst deze wel. Eerst deze: Zonnepanelen op daken.

00:42:37

De heer Van Kesteren: Laten we daarmee beginnen. Uiteraard Voorzitter, ben ik daar voorstander van. Iedereen heeft de vrijheid om zonnecollectoren op zijn dak te plaatsen. Er is een situatie geweest in de provincie Groningen, dat de markt bepaalde wie zonnepanelen wilde. Pas op het moment toen de provincie Groningen met subsidies begon te strooien, toen stortte die hele markt in. Maar goed, ik blijf erbij, als mensen zonnepanelen op hun dak willen en ze krijgen daar een aantrekkelijke subsidie voor: Prima, moeten ze doen! Daar sta ik helemaal achter. Maar, of ik het zelf

zou doen is weer een ander verhaal, want ik denk niet dat je het rendement hebt en je kunt over een aantal jaren, dan blijkt net zoals asbestsanering, dat je voor veel geld die krengeen weer van je dak moet halen en dat moet je dan zelf betalen. Maar goed, dat is een opmerking, daarbij.

00:43:25

De heer Dijk: Helder. Wel op daken, dat is mooi en goed om te horen. Heeft de PVV ook enig idee aan wie het meeste energie wordt geleverd wat van die zonneparken afkomt? Naar wie gaat die stroom, weet u dat?

00:43:38

De heer Van Kesteren: Voorzitter, dat zal mij ook een worst zijn, waar dat heengaat. Dat is die grote Google, dat is prima. Maar mijn punt is Voorzitter, dat wil ik ook de SP op het hart drukken, dat de behoefte aan energie, dat wordt totaal niet door zonnecollectoren en door windmolens ingevuld. Je hebt gewoon andere vormen van energie nodig, waaronder het schone gas. Overal in Europa gaan ze aan het gas. Dat is goedkoop, betrouwbaar en ook nog heel schoon, maar dat is een vies woord hier in Groningen en gaan ze schermen met het feit: We moeten van het Gronings gas af. Natuurlijk moeten we van het Gronings gas af, maar niet van het gas af, want dat zou doodzonde zijn. Maar goed, het kwartje moet nog vallen bij heel veel partijen en bij heel veel politici en bij heel veel bestuurders, maar dat gaat gebeuren!

00:44:24

De heer Dijk: Voorzitter, de heer Van Kesteren kletst lekker verder, maar volgens mij stelde ik u de vraag, of u weet waar de energie van al die grote zonneparken, naar wie die toegaat.

00:44:32

Voorzitter: Daar heeft de heer Van Kesteren een antwoord op geformuleerd.

00:44:35

De heer Dijk: Nee, dat zal hem een worst wezen zei hij.

00:44:37

Voorzitter: Nee, hij heeft daarna ook nog een naam van een bedrijf genoemd. Dan ga ik even naar de Stadspartij, de heer Sijbolts.

00:44:45

De heer Sijbolts: Dank u wel, Voorzitter. Ik hoop niet, dat ik straks voor trol zal worden uitgemaakt. Ik vertrouw de heer Van Kesteren dat wel toe, dat hij dat niet doet. Ik heb eigenlijk een vraag, want u bent heel erg stellig en dat is uw goed recht en vind ik ook terecht, zo zou ik een motie ook vormgeven. Er zitten wat ons betreft wel een aantal aannames in, maar is misschien de achtergrond van uw motie, dat u niet wilt uitsluiten dat zo een gasleiding straks gebruikt kan worden voor waterstof? Heb ik dat misschien goed geconcludeerd?

00:45:13

De heer Van Kesteren: Ja Voorzitter, waterstof dat is een zeer dure toepassing. Ik heb ook gehoord dat de bestaande leidingen daar geschikt voor zal zijn. Maar ik heb ook al gehoord van deskundigen, dat dat leidingnet behoorlijk aangepast moet worden en dat is eigenlijk doodzonde van de kosten die je daarvoor maakt, want die worden afgewenteld op de samenleving. Daarom zeg ik: Gebruik gewoon die hele goede infrastructuur waar ze overal in Europa jaloers op zijn. Ga gewoon verder met dat gas, want voor tweehonderdvijftig jaar is daar voorraad, het is schoon, betrouwbaar en ook nog betaalbaar. Waarom zou je de samenleving opzadelen met torenhoge kosten? Want dat gaat

gebeuren. Dat zijn ook al die voorbeelden in Nederland, heel veel gemeenten komen erop terug, dat moeten we ons wel realiseren en dat doen we hier niet, want we lopen met oogkleppen op. Het is bijna een religie geworden, dat je met dit beleid verder gaat en dat moeten we niet doen. Maar goed, ik ben een roeper in de woestijn, ik heb maar één zetel helaas! Jammer, Voorzitter.

00:46:19

Voorzitter: We gaan nog even naar een interruptie van de heer Rebergen van de ChristenUnie.

00:46:23

De heer Rebergen: Ja, dank u wel Voorzitter. Het was mij niet helemaal duidelijk, maar ik denk dat we het hebben over zowel motie vijftien, als zestien?

00:46:29

Voorzitter: We hebben het over moties elf, vijftien en zestien.

00:46:33

De heer Rebergen: Ja, dank u wel. Ik heb een vraag aan de heer Van Kesteren, in de eerste plaats over motie zestien. We zijn bezig met een traject over zonneparken, waar die zouden moeten komen. Is de heer Van Kesteren helder waar we in dat proces staan en wat de wethouder daarover heeft aangegeven over de gesprekken met Haren en Ten Boer en de relatie tot de beleidskaders die de oude gemeenten hebben vastgesteld? Dat is de vraag bij motie zestien. De vraag bij motie vijftien is, waar de heer Van Kesteren het vandaan haalt, dat er plannen zijn om te gaan bouwen in die groene gebieden. Want volgens mij hebben we in het herindelingsakkoord afgesproken dat er in die gebieden niet gebouwd wordt. Volgens mij staan daar alle partijen, of in ieder geval een heel groot aantal van de partijen in deze gemeenteraad, daar nog steeds achter en staat dat het helemaal niet ter discussie, nu.

00:47:26

Voorzitter: De heer Van Kesteren.

00:47:28

De heer Van Kesteren: Voorzitter, bij onderbouwing versta ik ook dat je die prachtige natuurgebieden, dat je daar industriegebied van maakt, want heel veel zonnepanelen daar neer zetten, dat is ook bouwen en daar ruïneer je het landschap mee en ook die groene buffers. Daar komen steeds meer inwoners tegenaan te lopen en dat is ook terecht. Ik vind dat we hier in de raad, daar ook aandacht aan moeten besteden, in elk geval daarover moeten debatteren. Maar dat is in deze raad al onbespreekbaar. We moeten de wereld redden en dat gebeurt met windmolens en met zonnecollectoren. Dat is een evangelie waar je eigenlijk niet meer tegenin mag gaan. Ook al staan alle Groningers daar te roepen dat we dat niet moeten doen, we zijn daar gewoon doof voor en dat vind ik gewoon doodzonde, want er komt een moment dat we ons realiseren, met alle kennis van nu wordt er dan gezegd, maar dat is niet meer legitiem, dat we er niet aan hadden moeten beginnen. Dat moment komt, daar ben ik van overtuigd.

00:48:31

Voorzitter: De heer Van Kesteren, dank u wel. Ik ga graag naar het college.

00:48:35

De heer Rebergen: Voorzitter, ik heb nog geen antwoord op mijn eerste vraag.

00:48:39

Voorzitter: Nee, maar ik denk dat er voldoende over is gewisseld meneer Rebergen. De heer Sijbolts nog?

00:48:45

De heer Sijbolts: Voorzitter, als dat mag, want wij staan op motie vijftien. Dank aan de heer Van Kesteren om zijn bereidwilligheid, om die twee moties uit elkaar te trekken, want motie vijftien, de inhoud, daar staan wij achter. Wij maken ons ook zorgen over het eventueel dichtbouwen van de groene zones tussen Groningen, Haren en Groningen en Ten Boer. Wij maken ons wat minder zorgen over dat zonnepark. Wij maken ons wel zorgen, wij willen ook niet dat er gigantische zonneparken komen, maar als onze inwoners, kleinschalig daar iets willen, willen wij die ruimte wel geven en daarom hebben wij de heer Kesteren ook gevraagd om de moties uit elkaar te trekken. Blij, dat u dat gedaan heeft. Zo kunnen wij het ene wel steunen en de andere niet.

00:49:28

Voorzitter: Dank u wel. Dan, meneer Rustebiel.

00:49:30

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel Voorzitter. Even kort over de moties: Er zijn heel veel mensen die willen zelf graag van het gas af. Zeker in Groningen, is dat heel sterk. We moeten die mensen hun keuzevrijheid niet ontnemen, zou ik zeggen tegen de Partij voor de Vrijheid. Dat er heel veel landen juist op het gas gaat, komt denk ik vooral omdat ze van kolen afgaan. Dan is gas een hele mooie stap voorwaarts. Bij de uitwerking van die zonneparken, wat natuurlijk heel erg belangrijk is, dat we straks rekening houden met de kwetsbaarheid van het cultuurlandschap wat we om ons heen hebben, de natuurwaarden die er zijn. Dus als we in de fase terechtkomen van een keuze, dan zijn dat de kaders die D66 heel erg belangrijk acht, maar daar komen we op dat moment dan wel over te spreken. Dank u wel.

00:50:08

De heer Rustebiel: Dank u wel, de heer Rustebiel. Dan gaan we nu naar wethouder Broeksma.

00:50:14

Wethouder Broeksma: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik zal ingaan op de drie moties. Twee ervan, die vooral op de energie deels, in toezien. Misschien wil wethouder Van Der Schaaf nog iets toevoegen, met name over motie vijftien. Als het gaat over motie elf: Stop met het aardgasvrij maken van bestaande huizen. Dat van het gas af, dat is een nationaal beleid. Dat we van het gas af moeten is in het klimaatakkoord ook bevestigd en in Groningen, onze gemeente, ook bevestigd in de routekaart tweeduizendvijfendertig, een geïntegreerd plan hebben om de energietransitie vorm te geven. Nationaal beleid betekent ook dat de nieuwe woningen ook geen aardgasaansluiting meer hebben. Betekent ook dat de energiebelasting stap voor stap op aardgas gaat stijgen. Ook is Groningen, u weet het, een proeftuin gemeente. Er zijn twee wijken daarvoor aangewezen. U heeft het over bad-practices, daar leren we van. We leren ook van een good practices, dat is ook het concept van een proeftuin van de gemeente. Wij delen onze ervaringen bijvoorbeeld ook in de NRC, die Groningen volgt. Deze week een aantal artikelen daarover. We hebben ook de practices die we hebben, bijvoorbeeld Warmtenet in Paddepoel, waaronder de woning, prima warmte krijgen voor een lager tarief en heb dat eerder in een brief naar u, met u daarover gedeeld. WarmteStad in publieke handen, dat vinden wij een goed streven. Zo zijn er ook ervaringen die we delen met de bad practices van anderen, hopelijk. Niet van de good practices die wij dan hebben, dat wij dat delen, zodat we ook

samen die energietransitie van het aardgas vorm kunnen geven. U had het net even over zonnepanelen. Binnen acht jaar verdien je die terug met de huidige tarieven. Die gaan een jaar of twintig, vijftientig mee. Daarna betekent ook, dat het winstgevend is voor de inwoner. Dan heb je toch snel over een paar honderd euro per jaar. Behalve financiële zijn er ook nog andere goede redenen om geen fossiele brandstof zoals aardgas, meer te willen gebruiken. Het college ontraadt motie elf. Als ik even naar motie zestien mag Voorzitter, met uw welnemen: De zonneparken is naast Zon op Daken, naast de windenergie en naast een Warmtenet, een onderdeel van onze energietransitie strategie, zoals u dat heeft vastgesteld in die routekaart tweeduizendvijfendertig. Het concept beleidskader zonneparken.

00:52:38

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer van Kesteren, tussendoor.

00:52:40

De heer Van Kesteren: Ja Voorzitter, ik merk steeds dat het college, met name de wethouder, zich verschuilt achter nationale wetgeving. Maar dat is echt niet het geval, want er zijn allerlei maatregelen van bestuur die daar een uitzondering op zijn, waarbij gemeenten wél de mogelijkheid hebben. Dus ik constateer niet, dat u zich moet verschuilen achter de nationale wetgeving. U staat volledig achter dit beleid en u wilt zelfs koploper worden nu, met dit beleid. Vindt u dat ook? Want u verschuilt zich nu achter de nationale wetgeving.

00:53:09

Wethouder Broeksma: We hebben geen andere mogelijkheid.

00:53:10

De heer Van Kesteren: Dat is niet aan de orde. U wilt dit.

00:53:14

Wethouder Broeksma: Voorzitter, ik meen aangegeven te hebben wat de landelijke ontwikkelingen zijn, waaronder wetgeving en dat wij dat bevestigd hebben in onze eigen routekaart tweeduizendvijfendertig, vastgesteld hier in deze raad. Dat is natuurlijk het kader waarbinnen wij handelen. Het klopt, dat we dat ook graag willen en dat we daar ook koploper in zijn en dat is een deel van de intentie, zoals die daar ook verwoord is. Dat is onze eigen keus. Concept beleidskader zonneparken is onlangs voor inspraak vrijgegeven, u zult dat de gemerkt hebben. Het proces van consultatie loopt nog. Wij komen bij de raad terug met dit beleidskader, hoe we willen omgaan met de dilemma's, ook aangegeven door andere raadsleden net: Zorgvuldig omgaan met het landschap, de natuur en tegelijkertijd ook die energietransitie vormgeven zoals ook de wens van een aantal burgers is, om dat zelf te kunnen doen.

00:54:03

De heer Dijk: Ja Voorzitter, het wordt nu een soort debatje, omdat de heer Van Kesteren een paar van die voorstellen doet en ik ben het niet eens met die voorstellen. Maar de heer Van Kesteren heeft natuurlijk wel een punt, als we gewoon inderdaad bijna wekelijks in de krant kunnen zien dat er ergens een zonneweide is, wordt gepland de gemeente en dat bewoners vervolgens in weerstand modes gaan en dat vervolgens deze wethouder zegt: Ik ben heel verbaasd over de reactie. Ik ben helemaal niet verbaasd over de reactie. Ik denk dat de heer Van Kesteren op heel veel punten geen punt maakt, maar dat bewoners hierdoor overvallen worden, daar maakt hij zeker wel een punt. Ik zou eigenlijk wel fijn vinden als deze wethouder misschien ook in reactie op deze motie, een klein beetje een reflectie wilt geven, waarom hij verbaasd is over dat met name, in het gebied van Haren.

Ik vind ook in de Lagelandpolder, mensen die zich echt overvallen voelen door die enorm grote zonneparken in hun achtertuin.

00:54:58

Voorzitter: Ik denk dat wethouder Broeksma hier prima mee uit de voeten kan, om dit te beantwoorden.

00:55:03

Wethouder Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Even mijn verhaal afmaken, dan kom ik zo terug op de interruptie van de heer Dijk. Op het moment dat er met het zon beleidskader, het concept dat nu voor inspraak en consultatie is vrijgegeven en dat consultatie loopt. Dan komen we bij u terug en dan kunt u in samenhang hierover spreken als het gaat over: Ben ik verbaasd over. U suggereert ook dat de gemeente zonneparken gaat aanleggen, dat zonneparken aangelegd worden in het gebied in Haren. Ik was verbaasd over de felheid van de reacties, omdat ik ook heb aangegeven, dat het zon beleidskader zoals we dat voorstellen, ook ecologie en biodiversiteit en de eisen aan de omgeving en eisen aan de parken strenger is dan het beleid van Haren. Dat de opgave die voor het oude gebied Haren geldt, wezenlijk kleiner is geworden, dus de felheid van de reacties, de hoeveelheid van de reacties, heeft mij verbaasd. Daar verhouden we ons toe. We hebben dat proces ook aangepast om de consultatie beter vorm te kunnen aangeven. Dat is gebeurd. Als het gaat over Lageland, dat is een gebied wat eerder is aangewezen als zoekgebied voor een grootschalig zonnepark, daar zijn we nu in consultatie met de omgeving. Als het gaat over motie zestien, die ontraadt het college.

00:56:14

Voorzitter: De heer Dijk.

00:56:16

De heer Dijk: Voorzitter, dat verbaast mij dus.

00:56:17

Voorzitter: Ik denk dat het goed is, om ons nu bij de moties te houden.

00:56:21

De heer Dijk: Nog één vraag: Hoe kunt u zo verbaasd zijn, als we overal loopt te verkondigen dat Groningen de provincie, de plek moet zijn, waar de meeste energie moet worden opgewekt en een voorloper. Dan snap ik wel, dat mensen in Haren zich inderdaad, daar zorgen over maken. Dat verbaast mij niets.

00:56:35

Voorzitter: De heer Dijk, wij beperken ons hier nu. Op dit moment dat preadvies van het college over deze moties. Ik heb nog een vraag van mevrouw Nieuwenhout van GroenLinks. Ze had haar hand opgestoken, dan denk ik niet. Dan gaan we de door denk ik met wethouder Van Der Schaaf. Of wilde u nog?

00:57:01

Wethouder Broeksma: Ik zou motie vijftien, even namens het college een reactie op geven, Voorzitter. Dat gaat over de motie: Geen bebouwing of industrie in de groene gebieden tussen stad en dorpen. Ook in procedurele zin, een beetje op de opmerking die de heer Benjamins ook maakte over, wat is nu het gemeentebestuur? Het college kan alleen maar plannen maken op, laten we realiseren, waar bestemmingsplannen zijn. Die bestemmingsplannen worden door u als raad, vastgesteld. Ook hebben wij met u afgesproken waar we wel en niet in het groen, willen bouwen.

Volstrekt helder tussen Groningen en Haren, niet. Er is ook geen nieuwe woonwijk in de maak tussen Groningen en Ten Boer, dat weet u. En als er plannen zouden zijn, die zijn er niet, stelt u ze zelf als raad vast, of niet. Twee: De gebieden waar we wel in het groen bouwen, De Held drie en Meerstad, die zijn gewoon met u gedeeld en met elkaar afgesproken. Dat is volstrekt helder. Dat is een suggestie. Dat er alsnog plannen zouden zijn tussen stad en Haren bijvoorbeeld en stad en Ten Boer, die zijn echt kwalijk vind ik.

00:58:05

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Nieuwenhout in beeld.

00:58:12

Mevrouw: Nieuwenhout: Voorzitter, sorry. Ik heb mijn microfoon gewisseld en ben nu als het goed is, wel te horen?

00:58:17

Voorzitter: Ja, daar bent u!

00:58:19

Mevrouw: Nieuwenhout: Ik wilde toch nog even een stemverklaring voor de moties afgeven. Wat ons betreft is het heel belangrijk dat wij de energietransitie serieus nemen en dat betekent met de inwoners samen, maar toch kijken: Hoe kunnen wij zo snel mogelijk van het gas af. Want in tegenstelling tot wat Van Kesteren zegt, is aardgas geen schone brandstof. Het draagt bij aan klimaatverandering. Dan wil ik ook nog graag ingaan op de motie over zonneparken. We zijn ons er zeker van bewust dat er grote spanning zit tussen aan de ene kant natuur behouden, landschap behouden en aan de andere kant zonneparken ontwikkelen. Er moet ergens ruimte voor zijn. Wat ons betreft ligt de prioriteit bij daken, maar het is niet genoeg om alleen op de daken te focussen. We moeten ook gewoon op land kijken. Laten we dat dan zo zorgvuldig mogelijk doen, met respect voor de natuurwaarden, maar toch kijken hoe en waar we dat wel in het landschap kunnen inplannen. Ik ben heel blij dat de wethouder nu in gesprek gaat met de inwoners die daar over willen spreken, maar vind het wel belangrijk, dat we de vaart en de energietransitie houden. Dank u wel.

00:59:31

Voorzitter: De heer Van Kesteren.

00:59:34

De heer Van Kesteren: Ja, dan wil ik toch Voorzitter, aan mevrouw Nieuwenhout vragen.

00:59:37

Voorzitter: Dan wordt de orde wel erg.

00:59:40

De heer Van Kesteren: Al zet je het hele land vol met windmolens, dan nog zal de energiebehoefte niet ingevuld worden. Wat is dan het alternatief?

00:59:47

Mevrouw: Nieuwenhout: Van Kesteren, de eerste stap is veertig procent bezuinigen op onze energieconsumptie. Daarna hernieuwbare energie installeren.

00:59:56

Voorzitter: De heer Van Kesteren meldde dat hij het daarmee eens was, met die eerste.

01:00:00

De heer Van Kesteren: Ja maar, niet welke vorm.

01:00:02

Voorzitter: Nee en nu ben ik er klaar mee. We gaan gewoon over naar de volgende motie. Nee, het is inmiddels half zes, we hadden tot half zes. Goed meneer Van Kesteren, maar u heeft nog een motie toe te lichten, want motie twaalf is ook uw motie van de Partij voor de Vrijheid en de Stadspartij en dat gaat over Hotel Nescio. Er is een oproep om Hotel Nescio alleen als quarantainecentrum te gebruiken.

01:00:30

De heer Van Kesteren: Doen we dit heel kort, Voorzitter. Er is een zorg van de buurtbewoners. De PVV- fractie en de fractie van de Stadspartij, die nemen die zorgen serieus. Het gemeentebestuur, die zegt dat omwonenden geen zorgen hoeven te hebben over de invulling van voormalig Nescio Hotel, als permanente opvang voor asielzoekers. Dan vind ik een logische stap, dat daar ook een garantie wordt gegeven, dat neemt dan die zorg daadwerkelijk weg. Daar gaat deze motie over.

01:00:59

Voorzitter: Dan heeft u een vraag van mevrouw Jacobs.

01:01:04

Mevrouw: Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Meneer Van Kesteren, bent u het met mijn fractie eens, dat de motie die u indient eigenlijk gelijk is aan de vragen die wij samen met de SP een paar weken geleden hebben gesteld en ook daar een antwoord op hebben gehad? Zegt mijn souffleur.

01:01:21

De heer Van Kesteren: Ja Voorzitter, dat waren dezelfde vragen die wij een maand daarvoor ook, of twee maanden daarvoor ook gesteld hebben. Dus dat was een beetje mosterd na de maaltijd. Ik waardeer natuurlijk, dat de wethouder daar ook zegt dat de mensen zich geen zorgen hoeven te maken. Maar goed, als men dat zo stellig kan zeggen, dan vind ik ook dat je de zorg die er nog steeds is weg moet nemen bij omwonenden door daar ook gewoon schriftelijk een garantie te verklaren, te geven van: Dat gaan we niet doen! Klaar! Het is heel simpel hoor, deze motie.

01:01:55

Mevrouw: Jacobs: Ik heb ook nog een andere vraag aan u, meneer van Kesteren. Klopt het, als u deze motie indient, dat u het oké vindt dat de asielzoekers worden opgevangen in een Nescio Hotel, in Haren?

01:02:05

De heer Van Kesteren: Nee, natuurlijk niet. Het moet geen reguliere opvang zijn. Ik ben ook tegen de opvang van besmette asielzoekers geweest in Haren. In tegenstelling tot, u zegt: Ik ben ook omwonende. De omwonenden in Haren, waar u deel van uitmaakt, de meerderheid heeft daar grote bezwaren tegen gehad en nu nog. En die maken zich zorgen en het pleit niet voor een volksvertegenwoordiger van de VVD die lak heeft aan omwonenden en die niet voor deze mensen in de bres is gesprongen en dan achteraf komt met een aantal vragen die de PVV een aantal maanden eerder al had ingediend.

01:02:40

Voorzitter: Misschien is het verstandiger dat u via de Voorzitter praat en niet naar elkaar, tegen

elkaar aan, want dan wordt het een, een leuk debat hoor, daar gaat het niet om. De heer Sijbolts van de Stadspartij, mede-indiener van deze motie.

01:02:58

De heer Sijbolts: Ja, dank u Voorzitter. Wij zijn geen tegenstander geweest van opvang van asielzoekers die besmet zijn met het coronavirus. Op zich is het wel waar, wat de heer Van Kesteren zegt, als er zorgen zijn. Er zijn toezeggingen van de wethouder. Soms is het wel eens goed, om dat nog per motie vast te leggen. Ik heb ook een verzoek of oproep aan mijn collega-raadsleden. Om straks, als ze hier iets over willen zeggen, dat niet via een stemverklaring te willen doen, want daar kunnen wij niet op reageren en het viel mij bij het vorige onderwerp ook op, dat er soms politiek bedreven wordt in een stemverklaring en dat vind ik niet helemaal recht doen aan de inhoud van een debat. Dank u wel, Voorzitter.

01:03:42

Voorzitter: Wat er gebeurde is denk ik, dat er stemverklaringen in woordvoeringen waren. Daar had u wel op kunnen reageren, dus dat vind ik niet helemaal. Maar goed, daar komen we nog wel een keer op terug. Meneer Dijk!

01:03:55

De heer Dijk: Ja Voorzitter, volgens mij zoals mevrouw Jacobs zei, hebben we inderdaad het antwoord hierop in een rondvraag twee weken geleden teruggekregen. Ik ben daarom wel nieuwsgierig wat de reactie van de wethouder op deze motie is, want voor mij is die net zoals het initiatiefvoorstel van natuur-inclusief bouwen dan wat overbodig, deze motie. Maar misschien kan de wethouder ons overtuigen dat deze motie toch nuttig is.

01:04:20

Voorzitter: De heer Nieuwenhuijsen dan, van GroenLinks. GroenLinks heeft wat microfoon problemen. Meneer Nieuwenhuijsen, bent u daar? Ik denk toch, dat we naar het college gaan. Wethouder Diks.

01:04:57

Wethouder Diks: Ja Voorzitter, op deze motie kan ik heel kort reageren, want als we elke week, het is aan u natuurlijk, maar als de raad elke maand bij motie gaat vaststellen wat staand beleid is, dan wordt de stroom aan moties niet kleiner, denk ik. En voor de helderheid, het woord van het college is schriftelijk evenveel waard als mondeling. Ik heb u nadrukkelijk aangegeven in de beantwoording in het vragenuur, dat in het hotel in Haren alleen mensen worden opgevangen die in isolatie komen of in quarantaine komen, als ze asielzoeker zijn en eventueel besmet zijn met corona en dat deze faciliteit op geen enkele manier als regulier asielzoekerscentrum gebruikt zal gaan worden. Ik vind het echt een beetje flauw dat u daar apart nog een garantie op gaat vragen. Ik heb u vanaf het begin al aangegeven, dat het zo zal gaan. Ik heb u bij die vragen aangegeven, dat het zo zal gaan. Ik stel voor dat het college deze motie ontraadt, omdat het gewoon staand beleid is.

01:05:59

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Diks. Dan zijn we nu aangekomen bij een verzoek van het college bij monde van wethouder De Rook. Namelijk een verzoek om in beslotenheid een mededeling te kunnen doen. Er wordt gesouffleerd. Deze procedure geldt alleen voor de in deze commissie fysiek aanwezigen. Als er bezwaar is van veel fracties tegen een mededeling in beslotenheid, dan kan ik deze sessie niet houden en wordt deze sessie in openbaarheid afgesloten. Ik kijk even rond. We kunnen deze zometeen even vijf minuten schorsen en dan opnieuw beginnen. Dan was het de

bedoeling, dat de digitale fracties zouden afhaken. Dan kon niet iedereen erbij zijn, want er zijn twee fracties niet aanwezig. Maar het kan dus zometeen, dat die fracties ook digitaal aansluiten bij deze besloten mededeling. Mevrouw Jacobs.

01:07:29

Mevrouw: Jacobs: Is het niet handiger om dit na de raadsvergadering te doen?

01:07:37

Voorzitter: Nee, dat kan dus niet meer, want dan is het helemaal digitaal. Ik kijk even rond en ik zie dat er behoefte is aan de mededeling. Dus dan schors ik op dit moment deze vergadering voor vijf minuten. Voorafgaand aan de besluitvormende vergadering van vanavond kan ik dan afsluiten. Dank ik u, voor uw bijdrage en uw inzet. Deze schors ik nu voor vijf minuten en dan zijn wij uit de lucht.